

ΕΡΩΤΗΣΕΙΣ

ΕΚΔΙΔΟΓΑΙ ΚΑΤΑ ΔΕΚΑΠΕΝΘΗΜΕΡΙΑΝ

Ἔτος Πρώτον.— Ἐν Κωνσταντινουπόλει τῇ 15 Φεβρουαρίου 1888.— Τεύχος II'.

ΠΕΡΙ ΤΗΣ ΟΡΘΗΣ ΧΡΗΣΕΩΣ ΤΩΝ ΓΝΩΣΕΩΝ.

Ἐως διδχθῶσι πολλοί,
καὶ πληθυνθῆ ἡ γνῶσις.

Δανιὴλ ιβ'. 4

Ὅτι αἱ γνώσεις αὐξάνουν τὴν δύναμιν τῶν ἀτόμων καὶ κοινοτήτων, τοῦτο ὑπὸ πάντων ἡμολογεῖται: ΜΑΘΗΣΙΣ, ΔΥΝΑΜΙΣ, εἶνε ρητὸν τοῦ Βάκωνος. Τὸ ρητὸν τοῦτο, σαφηνισθὲν ἤδη κατὰ τρόπον τῶν θυμιάσιον ἀπὸ τῆν ἱστορίαν, δὲν ὑπάρχει ἀμφιβολία ὅτι θέλουν ἀποδείξει ἔτι ἀληθέστερον αὐτὸ αἱ μεταβολαὶ τοῦ χρόνου, ὅταν θέλουν ἐπέλθει εἰς τὴν κοινωνικὴν κατὰστασιν τοῦ ἀνθρωπίνου γένους. Πῶς δὲ αἱ μεταβολαὶ αὗται θὰ ἐπενεργήσωσι πρὸς τὸ καλῆτερον ἢ χειρότερον, τοῦτο ἔγκειται εἰς τὸ εἶδος τῶν γνώσεων, ὅταν διασπαρῶσιν εἰς τὴν κοινότητα, ὡς καὶ ἀπὸ τὸν τρόπον τῆς ἐφαρμογῆς αὐτῶν εἰς τὰ τοῦ βίου. Ἐκ τούτων συμπεραίνομεν ὅθεν, ὅτι αἱ γνώσεις εἶνε δυνάμεις τις, ἥτις ὀποιαδήποτε καὶ ἂν ἦνε, δύναται νὰ χρησιμεύσῃ πρὸς τὸ καλὸν ἢ πρὸς τὸ κακόν. Τὴν ἡράκλειον αὐτὴν δύναμιν δυνάμεθ' νὰ μεταχειρισθῶμεν καὶ ὡς βοηθητικὸν μέσον εἰς τὸν δρόμον τῆς ἀρετῆς καὶ εὐδαιμονίας, πρὸς τού-

τοις δὲ καὶ ὡς ὄργανον διὰ τοῦ ὁποίου νὰ ἐπιτύχῳμεν τυραννικούς καὶ δολίους σκοπούς.

Ὁ ἄνθρωπος ἐπλάσθη διὰ τὴν πρόδον, ὥστε ἀνάγκη πᾶσιν νὰ καλλιεργῆ τὰς φυσικὰς αὐτοῦ δυνάμεις δι' ὧν ἐπροικίσθη, καὶ διὰ τὸν παρόντα ὡς καὶ διὰ τὸν μέλλοντα κόσμον. Ὅθεν ἂν καλλιεργῆ ἢ ἐνασχολῆ τὰς φυσικὰς τοῦ δυνάμεις εἰς τρόπον, ὥστε νὰ ἐμποδίσῃ τὸ μέγα ἔργον τῆς ἐπὶ γῆς υπάρξεώς του, τούτέστι τὴν διὰ τοὺς οὐρανοὺς ἐτοιμασίαν, ἢ τοιαύτη καλλιέργεια δὲν εἶνε ἀξία νὰ ὀνομάζῃται βελτίωσις. Τούναντίον ὅμως, ὅταν ζητῆ ἐπιμελῶς τὴν ζωογόνησιν τοῦ πνεύματος καὶ τὰς ἀνεπτυγμένας αὐτοῦ γνώσεις ὡς μέσα βοηθητικὰ τοῦ κυριωτέρου σκοποῦ τῆς υπάρξεώς του, ἐν ἄλλαις λέξεσιν, ὅταν ζητῆ τὴν φιλοσοφίαν ὡς θεράπαινον τῆς θρησκείας, τότε φυσικῶ τῶ λόγῳ ὁ τοιοῦτος ἐνασχολεῖται κατὰ τρόπον εὐγενέστατον ὡς λογικοῦ καὶ ἠθικοῦ ὄντος.

Ἡ μάθησις λοιπὸν εἶνε τῶντι πολύτιμος, ὅταν μάλιστα ὁ κάτοχος αὐτῆς τὴν ἐφαρμόσῃ πρὸς τὰ τῆς ἀρετῆς, δδηγούμενος ἀπὸ θρησκευτικὰς ἀρχὰς καὶ αἰσθήματα. Ὁ λόρδος Βάκων λέγει ὅτι, «αἱ γνώσεις εἶνε ἐξ ἐκείνων τῶν πραγμάτων, ἀφ' ὧν πρέπει νὰ προφυλάσσῃται, πρὸς ἀπόδειξιν δὲ τῶν λεγομένων του ἔστω τὸ ἐξῆς παράδειγμα: ἀντί-

γω, λέγει, πηγὴν τινα τῆς ὑποίας τὰ ρυάκια δύσκολον νὰ προῖδω ποῦ καὶ πῶς θὰ τῆξεωσιν, ἔκρινα ὅθεν ἐν πρώτῃς ὀρθόν καὶ ἀναγκαῖον νὰ κατασκευάσω ἰσχυρόν καὶ σταθερόν ὄχλον, ὅστις νὰ χρησιμεύσῃ ὡς ὁδηγὸς τῶν ὑδάτων ἐκ τούτου λοιπὸν ἐπιτεταί ὅτι: ἀπασαι αἱ γνώσεις πρέπει νὰ περιορίζωται ἀπὸ τῆς θρησκείας, καὶ ν' ἀναφέρωται εἰς χρῆσιν καὶ πράξιν.» Φυσικωτάτη καὶ ἀξιοπαρατήρητος ὁμοίωσις. Ἡ θρησκεία εἶνε ὁ ἰσχυρὸς ὄχθος καὶ φραγμὸς, ὁ περιορίζων ἐν τῆς ἰδίας του αὐλακος τῶν ἀνθρωπίνων γνώσεων τὸ ρυάκιον, καὶ ὁδηγῶν αὐτὸ εἰς τὸν κύριόν του ὁδόν, ὥστε νὰ καθωραϊζῇ τὴν χώραν μᾶλλον παρὰ νὰ πλημμυρῇ αὐτήν.

Περὶ τῆς μαθήσεως προκειμένου, δύναται τις νὰ εἴπῃ ὅτι αὕτη ἔστιν ὄχι μόνον δύναμις, ἀλλὰ καὶ ἀρετὴ καὶ εὐδαιμονία. Ἡ μάθησις ἐγένετο πρόξενος εὐδαιμονίας καὶ ἀρετῆς ἐν ταύτῃ εἰς τὸν Νεύτωνα καὶ Λώκκιον, οἵτινες ἀνέφεραν τὰς παραδόξους τῶν νοητικῶν δυνάμεις, ὡς καὶ αὐτῶν τῶν δυνάμεων τ' ἀποτελέσματα εἰς τὴν πρώτην Πηγὴν Φωτὸς καὶ Ἀληθείας, βαθέως αἰσθανόμενοι τὴν ἰδίαν τῶν ἀνικανότητα, καὶ τὰ εἰς τὰς ἐρεῦνας τοῦ ἀνθρωπίνου πνεύματος τεθέντα ὄρια. Ὁ Νεύτων, ὁ πλέον ἀρχέτυπος καὶ ὑπομονητικὸς καὶ ἀγχίνους, τῶν ὅσοι ποτὲ ἠρεύνησαν φυσικὴν καὶ μαθηματικὴν ἀλήθειαν, ὡμίλησε περὶ ἑαυτοῦ ὡς ἐξῆς: «Ἄγνωθ' ὅποιον τινα ἰδέαν περὶ ἐμοῦ ἔχει ὁ κόσμος, τὸ κατ' ἐμὲ ὅμως νομίζω ὅτι δὲν διαφέρω πολὺ ἀπὸ παιδάριον παίζον ἐπὶ τοῦ παραθλασίου καὶ ἠδυνόμενον ποτὲ μὲν διὰ τὴν εὐρεσιν πετρίδιου τινος λειοτέρου τοῦ πρώτου, ποτὲ δὲ διὰ κογχύλην ὠραιοτέραν παρὰ τὸ σύνηδες, ἐνῶ ἔκειτο ἔμπροσθέν μου κεκαλυμμένος ἄπας ὁ ἐφύργωρος τῆς ἀληθείας ὠκεανός.»

Ἐλέγη ἐν τοῖς ἀνωτέρω περὶ τῆς μαθί-

σεως τῶν ἐξόχων τούτων φιλοσόφων ὅτι, ἡ μάθησις αὐτῶν δὲν ἦν μόνον δύναμις, ἀλλὰ καὶ ἀρετὴ καὶ εὐδαιμονία, ἐπειδὴ εἶχον ὡς βάσιν αὐτῆς αὐτὴν τὴν θρησκείαν, ἐνῶ ὅλως τούναντίον συνέβαιναν εἰς τινὰς, ὡς εἰς τὸν Βολταῖρον, Γουσσόν, Γιββῶνα κτλ. εἰς οὓς ἦτο μὲν δύναμις, δὲν ἦν ὅμως οὔτε ἀρετὴ οὔτε εὐδαιμονία, διότι αἱ ἀρχαὶ αὐτῶν ἦσαν πάντι ξένα καὶ ἀλλότρια τῆς θρησκείας. Διότι βέβαια οὔτε εὐδαιμονία, οὔτε εὐδαιμονίας πηγὴν δυνάμεθα νὰ ὀνομάσωμεν τὸ μὴ προφυλάττον τὸν ἀνθρώπον ἀπὸ τὴν ἀθλιεστάτην φιλοδοξίαν καὶ τὴν ὀχληροτάτην μέριμναν περὶ τῆς τοῦ κόσμου ὑπολήψεως, καὶ τὰς φοβερωτάτας τοῦ μέλλοντος προσδοκίας!

Ἄς λάβῃ ὑπ' ὄψιν πᾶς τις ὅτι ὑπάρχει κατὰ ὑπερβαῖνον τὴν ὑψίστην τοῦ ἀνθρωπίνου πνεύματος ἰπτασίαν, καὶ τῶν λαμπροτάτων αὐτοῦ ἀνακαλύψεων ἀξιολογώτερον, καὶ τοῦτο ἔστιν ὁ Θεός. Εἰς τὴν πηγὴν αὐτοῦ καὶ τὸ ταμεῖον ἃς προστρέχῃ ἀδιακόπως διὰ νὰ ταπεινῶν πνευματικὴν ὑπερηφανίαν, βλέπων τὴν πρὸς τὸ ἀμαρτάνειν κλίσιν καὶ ἀδυναμίαν αὐτοῦ, διὰ νὰ σύρῃ τὸν νοῦν ἀπὸ ὑπερμετροῦ τινα θεωρίαν δευτέρων αἰτιῶν εἰς τὴν Πρώτην Μεγάλην Αἰτίαν τῶν ἀπάντων, ὁποῦτος ἃς ἦ βέβαιος ἐκ τῶν προτέρων ὅτι ἡ τοιαύτη ζήτησις τῶν ἰδεῶν του θὰ ἦνε τερπνὴ ἅμα καὶ ὠφέλιμος, θὰ γίνῃ ἀγαθὸς καὶ θὰ πράττῃ τὸ καλὸν καὶ εἰς τοὺς ἄλλους.

K. A.

ΕΠΙΣΤΗΜΟΝΙΚΑ

Ο ΜΕΤΑΣΤ ΕΥΡΩΠΗΣ ΚΑΙ ΑΜΕΡΙΚΗΣ

ΥΠΕΡΩΚΕΑΝΕΙΟΣ ΚΑΛΩΣ

Συνέχ. καὶ τέλος. Ἰδε τεῦχος 13'.

Κατὰ τὴν 30 Ἰουνίου τοῦ 1866 τὸ Κρεάτ-Τοστέρν φέρων 3630 χιλιάμ. κάλω, ὃν εἶχε παρλάβει ἀπὸ τοῦ ἐν Κρεαθνῆς ἐργασταῖου ἀρικνεῖτο εἰς Βαλεντίαν τῆς Ἰρλανδίας συνοδευόμενον ὑπὸ τοῦ Τρομεροῦ, πολεμικοῦ πλοίου τῶν 24 κανονίων, καὶ τριῶν ἄλλων ἀτμοπλοίων.

Ἦδη ἀπὸ πάντε ἡμερῶν εἶχε κατατεθῆ ἐν Βαλεντίᾳ ὁ παρὰ κίτος κάλω τῆς νέας ὑποβρυχίου γραμμῆς, σημαντὴρ δὲ ἐδείκνυεν ἐν τῇ θαλάσῃ εἰς ἀπόστασιν 50 χιλ. ἀπὸ τῆς ἀκτῆς τὸ σημεῖον, ἐνθα εὐρίσκετο ἡ ἐτέρα τῶν ἀκρῶν αὐτοῦ.

Ἡ συνένωσις τῶν δύο κάλω ἐγένετο ἐπὶ τοῦ Κρεάτ-Τοστέρν, τὴν δὲ παρὰ κίτην, 4 Ἰουλίου μ.μ. ἤρξατο ἡ ἀνέλιξις ἐν μέσῳ τοῦ γενικοῦ ἐνθουσιασμοῦ καὶ τῶν οὐρρά, τῶν πληρωμάτων τῶν πλοίων.

Τὴν ἀνέλιξιν ὑπεβοήθησε καθ' ἑλλην τὴν ἡμέραν καὶ τὸ διάστημα τῆς νυκτὸς ὁ ὠραῖος καιρὸς καὶ ἡ ἐπικρατοῦσα γαλήνη. Τὸ πλοῖον ἔβαινε μετὰ σταθερᾶς ταχύτητος ἐξ κόμβων καθ' ὥραν, ἠκολούθει δὲ γραμμὴν παρὰ ἄλληλον ἀπέχουσαν 60 χιλιάμ. πρὸς νότον ἐκείνης, ἣν ἠκολούθησε κατὰ τὸ 1865. Περὶ τὴν πρωίαν τοῦ Σαββάτου, 2 Ἰουλίου, τηλεγράφημα ἀποστελλόμενον ἐκ Βαλεντίας ἐξέφραζε τῷ πληρώματι τὰς συμπαθείας τοῦ λαοῦ καὶ τὰς εὐχὰς αὐτοῦ ὑπὲρ τῆς ἐπιτυχίας τῆς ἐπιχειρήσεως.

Ὁ πλοῦς ἐξηκολούθησεν ὑπὸ τὰς εὐνοϊκότερας περιστάσεις. Ἡ μετὰ τῆς ἡπείρου συγκοινωνία ἦν πάντοτε ἐντελής. Πρὸς ἀποφυγὴν παντὸς δυσαρέστου ἐπεισοδίου προερχομένου ἐκ τῆς ἀβελτηρίας ἢ τῆς κακοβουλίας τῶν ἐπὶ τῆς ἀνελίξεως ἐργατῶν, εἶχον ἐκλέξει ἐπὶ τούτῳ τοὺς μᾶλλον γνωστῶς καὶ μᾶλλον ἀρωσιωμένους ἀνθρώπους. Πρὸς πλείονα ἀτράλειαν περιέβαλον αὐτοὺς λινοὺς ἐπιχειωνίτικους ἐπτερημένους παντὸς εἶδους θηλακίου ἐν ᾧ θὰ ἠδύνατο νὰ κρύβωσι καὶ τὸ ἐλάχιστον ἐργαλεῖον. Τέλος ὑπεχρέωσαν νὰ ὑπογράψωσι ἑγγράφον, καθ' ὃ θὰ ἐρρίπτοντο αὐθωρεῖ εἰς τὴν θάλασσαν ἐν ἣ ἂν περιπτώσει ἐρωῶντο ἔνοχοι οἰατδήποτε κακοβούλου ἀποπειρας.

Δὲν θὰ ἐνδιαιτρίψωμεν πλείτερον ἐν ταῖς λεπτομερείαις τοῦ δεκατετραήμερου τούτου πλοῦς. Ἡ τοῦ κάλω κατὰ κίτην καθ' ἑλλην τὸ μετὰ τῶν δύο κόσμων διάστημα ἐγένετο ἄνευ ἐπεισοδίων, ὡς ἐκ τῶν ληφθεισῶν προφυλάξεων καὶ τῆς ἐπικρατοῦσης γαλήνης. Ἐφαίνετο ὅτι πάντα τὰ στοιχεῖα συνηνώθησαν ὅπως βοηθήσωσι τῇ ἐπιχειρήσει ταύτῃ καὶ ὅτι ἡ θεῖα Πρόνοια ἐνεδιέφερετο ὑπὲρ αὐτῆς.

Καθ' ἐκαστὴν κατὰ τὸ μακρὸν τοῦτο διάστημα ἀνητηλάσσοντο συνεχῇ τηλεγράφηματα μετὰ τῶν πλοίων καὶ τῆς Εὐρωπαϊκῆς ἡπείρου, ἅτινα ἐξελέγχοντα τὴν ἐντέλειαν τοῦ κατὰ κίτην κάλω ἐγνώριζον συνάμα τοῖς πληρώματι τὰ κατὰ τὴν ἐποχὴν ταύτην ἐπὶ τῇ ἡμετέρᾳ ἡπείρῳ διαδραματιζόμενα σπουδαῖα γεγονότα. Τότε ἐξηκολούθει σφοδρὸς ὁ μετὰ τῶν Πρωσσίας, Αὐστρίας καὶ Ἰταλίας πόλεμος, ὁ δὲ τηλεγράφος ἀνηγγέλλεν αὐτοῖς τὰς κινήσεις τῶν Ἰταλικῶν στρατευμάτων καὶ τὰς νίκας τῶν Πρωσσιῶν. Οὕτως ἐν μέσῳ Ὁκεανῶ μακρᾶν πάσης ἀλλης μετὰ τῶν ἀνθρώπων συγκοινωνίας, ἐπλη-

ροφορούντο τὰς κινήσεις τῶν στρατῶν πολὺ κάλλιον ἢ ἐν Παρισίοις καὶ Λονδίῳ.

Τὴν πρωίαν τῆς 13ῆς Ἰουλίου τὰ πλοῖα ἀφικνοῦντο ἐν τῷ ὄρμῳ Ἡρτ-Κοντάν (χαρὰ καρδίας). Ἄπειρον πλῆθος ἰθαγενῶν ἀνέμενον ἐπὶ τῆς παραλίας, ὅπως παραστῆ εἰς τὴν ἐκφύρτωσιν τοῦ ὀγκώδους παρακτίου κάλῳ, ὅς ἐδει νὰ συμπληρώσῃ τὴν ὑποβρύχιον γραμμὴν τοῦ ὑπερωκεανείου τηλεγράφου. Καθ' ὅλην τὴν ἡμέραν τὸ πλῆθος δὲν ἔπαυε κατακλύζον τὴν ἀκτὴν, τὸ δ' ἐσπέρας τὸ ἐπὶ τῆς παραλίας θέαμα ἦν τοσοῦτον, ὥστε θὰ ἐνόμιζε τίθ' ὅτι παρευρίσκειτο εἰς ἑορτὴν ἀληθῶς ἄγνωστον εἰς τὰς ὑπερβορείους ταύτας χώρας. Οὐχὶ μακρὰν ἐν τῇ θαλάσῃ ἐταλαντεύετο κρατούμενον ἀπὸ τῶν γιγαντιαίων αὐτοῦ ἀγκυρῶν τὸ Κρεάτ-Ἰστερν καὶ περικυκλούμενον ὑπὸ τοῦ λοιποῦ τῆς ἀποστολῆς στολισκοῦ. Πλῆθος δὲ λέμβων καὶ πλοικίων περιεκύκλουν αὐτὸ μεταφέροντα ἐπὶ τοῦ καταστρώματος αὐτοῦ τοὺς περιέρχους κατοίκους. Ὁμιλοὶ ἐπισκεπτῶν ἴσταντο ἀδιακόπως πρὸ τῶν μηχανῶν καὶ ἄλλων ὀργάνων ἅτινα ἐχρησίμευσαν εἰς τὴν κατάθεσιν. Ἄλλὰ τὸ κύριον συνεντευκτήριον τοῦ πλήθους τούτου, ἦν ἡ μεγάλη αἴθουσα τῶν ἐπιβατῶν ἐστολισμένη μεγαλοπρεπῶς, ἐνθα συνωστίζετο ἅπας οὗτος ὁ ὑπερβόρειος κόσμος θαυμάζων τὴν λάμψιν καὶ πολυτέλειαν τοῦ ἡμετέρου πολιτισμοῦ. Ἐκεῖ συνήρχοντο ὡς ἐπὶ τὸ πολὺ αἱ γυναῖκες τῶν ἰθαγενῶν ἐπιδεικνύουσαι φιλαρέσκως τὰς στολὰς αὐτῶν, τινὲς δὲ καίχροῦνται τὰς χρυδαὶς τοῦ ἐκεῖ κλειδοκυμβάλου. Φεῦ! ἐν ποίᾳ γωνίᾳ τοῦ κόσμου τούτου, ἐν τινὶ ἀγρία ἐρήμῳ δὲν εἰσῆχθη τὸ μόνυσμα τοῦ μουσικοῦ τούτου ὀργάνου;

Ταῦτά εἰσι τὰ ἐπεισόδια τῆς ἀξιολογίας τοῦ ταύτης ἐπιχειρήσεως μιᾶς τῶν μεγαλύτερων βεβαίως ἐξ ὧν ἀναφέρει ἡ ἱστορία τοῦ πολιτισμοῦ. Σήμερον τὰ τηλεγραφή-

ματὰ ἀφικνοῦνται εἰς Νέαν Ἰόρκην μετὰ τῆς μεγίστης κανονικότητος. Κατορθοῦσι νὰ διαβιβάζωσιν οὕτως ἐξ λέξεως κατὰ λεπτόν. Ἡ ἀπομόνωσις τοῦ ἠλεκτραγωγῶ εἶναι ἐξαιρετος Ἄλλ' ἵνα ἀπορύγῃ τὴν ἐξ ἐπαγωγῆς γέννεσιν ἠλεκτρικοῦ ρεύματος ἐν τῷ ὄπλισμῷ, μεταλλάσσοσι κατὰ πάσαν στιγμὴν τὴν φύσιν τοῦ διὰ τοῦ ἀγωγῶ ἀποστελλομένου ἠλεκτρισμοῦ ὅπως ἐξουδετερώσωσι τὸν ἐν τῷ ὄπλισμῷ ὑπάρχοντα. Ἐπὶ τῆς ἀρχῆς ταύτης στηρίζεται ὄργανόν τι τοῦ Βέρλεϋ, ἡδὴ ἐν χρήσει ἐν τῷ ὑπερωκεανίῳ τηλεγράφῳ.

Μετὰ τὴν κατάθεσιν τῆς πρώτης ταύτης τηλεγραφικῆς γραμμῆς, τὰ πλοῖα ἔδει νὰ ἐκπληρώσωσι καὶ τὸ δεύτερον μέρος; τῆς ἀποστολῆς αὐτῶν, νὰ ἀνεύρωσι καὶ συμπληρώσωσι τὸν πρὸς ἐνὸς ἔτους ἀπωλεσθέντα ὑποβρύχιον κάλων. Μετὰ ἐπανελημμένας ἀναζητήσεις καὶ ἀποτυχίας, τῇ Κυριακῇ 29 Αὐγούστου τὸ Κρεάτ-Ἰστερν κατώρθωσεν ν' ἀνεύρῃ καὶ ἀνεγκύσῃ τὸν κάλων τούτον, προσδέσαν δὲ εἰς τὸ ἐν αὐτῷ συμπλήρωμα ν' ἀρξῆται τῆς νέας καταθέσεως. Τῇ 27 Αὐγούστου μετὰ αἴσιον πλοῦν τὸ πλοῖον τοῦτο ἀφικνεῖτο εἰς Νέαν Ἰὴν συμπληροῦν οὕτω τὴν δευτέραν μεταξὺ τῶν δύο κόσμων ὑπερωκεανίον γραμμὴν.

Τανῦν ἡ γραμμὴ αὕτη λειτουργεῖ ἐπίσης καλῶς ὡς ἡ προγενεσττέρα, ἀμφότεραι δὲ καθίστασι τὴν μεταξὺ τῶν δύο ἡπείρων ἀνταπόκρισιν οὐχ' ἡττον ταχεῖαν ἢ ὁ ἠλεκτρικὸς τηλεγράφος μεταξὺ Παρισίων καὶ Μασσαλίας. Ἄξιον θαυμασμοῦ μάλιστα ἐστίν ὅτι, πρὸς λειτουργίαν τῶν γραμμῶν τούτων ἀρκούσιν ἀσθενέστατα ἠλεκτρικὰ ρεύματα παρὰ πᾶσαν τὴν γνώμην ἣν πρὸ τῆς ἰδρύσεως αὐτῶν ἐξέφρεν ἡ ἐπιστήμη. Οὕτως ὁ κ. Σιέλ ἐν τῇ ὑπ' αὐτοῦ συγγραφείσῃ ἱστορίᾳ τοῦ ὑπερωκεανίου τηλεγράφου ἀναφέρει ὅτι, ἀπ-

εστάλη ἐξ Ἰρλανδίας διὰ τοῦ ὠκεανοῦ τηλεγράφημα τῇ βοήθειᾳ ἠλεκτρικῆς στήλης ἀποτελουμένης ἐκ μιᾶς δακτυλῆθρας! «Ἡδὴ προστίθῃσιν ὁ κ. Σιέλ, πληροφοροῦμαι παρὰ τοῦ κ. Κόφρετ ἐξ Ἡρτ κοντάν ὅτι διεβίβασε συγχαριτήριον τηλεγράφημα τῷ δόκτωρι Γούλδ εἰς Βαλεντίαν χρώμενος στήλῃ συχαιμένη ἐκ τινος καψακίου, ἐνὸς τεμαχίου ψευδαργύρου, καὶ μιᾶς σταγόνης ὕδατος οὐχὶ ἐγκωδεστέρως δακρύου!»

Καὶ ἔδοξεν, τίς δὲν ἐμολογεῖ ὅτι ἡ ἀνθρωπίνη ἐπιστήμη ὑπερέβη διὰ τῶν ἔργων τῆς φαντασίας καὶ τὰ θαυμάσια τῆς ποιήσεως; Ὁ Σαιξοπῆρος ὑπολείπεται τῆς πραγματικότητος λέγων ἐν τινὶ τῶν τραγωδιῶν αὐτοῦ διὰ τοῦ Πούξ, ἐνὸς τῶν ἐλαφροτέρων διαιμονίων.

«Θὰ περιβάλω διὰ ζώτης τὴν γῆν ἐντὸς τεσσαράκοντα λεπτῶν».

Δυστυχῆ Πούξ! Ἐναέριον δαιμόνιον! Ὁ ἠλεκτρισμὸς εἶναι ταχύτερος σοῦ! Ζητεῖς τεσσαράκοντα λεπτά διὰ νὰ διατρέξῃς τὴν γῆν ἄλλ' ἐὰν ἡ γῆ περιεβάλλετο ὑπὸ μεταλλικοῦ σύρματος ὁ ἠλεκτρισμὸς θὰ διέτρεχε τοῦτο ἐντὸς δευτερολέπτου! Οὕτως ἡ νεωτέρα θετικὴ ἐπιστήμη πραγματοποιεῖ τὰς φαντασίας τῆς ποιήσεως καὶ οὐχὶ σπανίως ὑπερβαίνει αὐτάς!

Ἡ ἀπίστευτος αὕτη ταχύτης ἐπιφέρει τὰ μᾶλλον παράδοξα ἀποτελέσματα. Τηλεγράφημα ἀποστελλόμενον ἐκ Λονδίνου εἰς Νέαν Ἰόρκην, δηλ. ἐξ ἀνατολῶν πρὸς δυσμὰς, ἀφικνεῖται πολλὰς ὥρας πρὸ τῆς ἀνορχώσεως αὐτοῦ. Τὸ φαινόμενον τοῦτο προέρχεται ἐκ τῆς διαφορᾶς τοῦ μήκους τῶν δύο πόλεων καὶ ἐκ τοῦ ὅτι ὁ ἠλεκτρισμὸς μεταδίδεται μετὰ ταχύτητος μείζονος τῆς περὶ τὸν ἄξονα στροφῆς τῆς γῆς.

Περατοῦμεν ἐνταῦθα τὴν ἱστορίαν τῆς μεταξὺ τῶν δύο ἡπείρων ἰδρύσεως τοῦ ὑπερωκεανίου τηλεγράφου. Οἱ παρακολούθησαν-

τες ἐπισταμένως πᾶσας τὰς μνημονευθείσας περιπετείας, δι' ὧν διήλθεν ἡ ἰδρύσις αὕτη, εἶναι ἀδύνατον νὰ μὴ ἠσθάνθησαν ἐνδιαφέρον τι ὅπως γνωρίσωσι τὴν λύσιν τοῦ μεγάλου τούτου ἐπιστημονικοῦ δράματος καὶ μὴ ἐθαύμασαν τοὺς ἄνδρας ἐκείνους, οἵτινες κατέβαλον τόσους ἀγῶνας καὶ τόσον ἐθυσίασαν πλοῦτον πρὸς ἐπιτέλεσιν ἔργου παρὰ πλείστων τότε θεωρουμένου χιμαιρικοῦ. Ἀληθές ὅτι οἱ ἄνδρες οὗτοι ἀντιμείφθησαν ἀδρότατα. Αἱ βαθμηδὸν αὐξάνουσαι εἰσπράξεις τοῦ ὑπερωκεανίου τηλεγράφου (*) ἐδικαίωσαν τὰς γενομένας δαπάνας, αἱ δὲ κυβερνήσεις τῶν δύο ἀμέσως ἐνδιαφερομένων κρατῶν ἀπένειμαν εἰς πολλοὺς αὐτῶν μεγίστας τιμὰς. Ἀλλὰ πόσοι τῶν ἀνδρῶν τούτων δὲν ὑπέκυψαν ἀγωνιζόμενοι πρὶν ἢ γευθῶσι τῆς χαρᾶς τοῦ θριάμβου; Πόσοι δὲν ἔπεσον θύματα τοῦ καθήκοντος μόνην σχόντες ἀμοιβὴν τὰς ὀλίγας σελίδας ἅς εἰς τὴν μνήμην αὐτῶν ἀφιερῶν ἡ ἱστορία;

Ἀποσπῶμεν ἐπὶ τοῦ τροχειμένου τούτου συγκινητικᾶς τινος γραμμᾶς ἐκ τῆς μνημονευθείσης ἱστορίας τοῦ κ. Κύρου Σιέλ, ἐν αἷς οὗτος ἀριθμεῖ πάντας ἐκείνους τῶν συνεργατῶν αὐτοῦ, οἵτινες ἀπέθανον παρ' αὐτῷ πρὶν ἢ παρασταθῶσιν εἰς τὴν ἐν τέλει ἐπιτυχίαν τῆς ἐπιχειρήσεως:

«Ὁ πλοίαρχος Οὐδῶν λέγει, κατέβη τὸν τάφον. Ὁ Βοδὸς ἄγγλος μηχανικὸς, ὅστις εὗρετο μεθ' ἡμῶν ἐπὶ τοῦ Νιχαρά, ἀναπαύεται ἐν τῇ γενετείρᾳ γῆ. Πολλοὶ ἄλλοι μετασχόντες κατ' ἀρχὰς τῆς ἐπιχειρήσεως δὲν ὑπάρχουσι πλέον. Ὁ λοχαγὸς Βερμάν, ὅστις

*) Κατὰ τὰ πρῶτα ἔτη τῆς ἰδρύσεως ἐκαστὴ διὰ τοῦ τηλεγράφου πεμπομένη λέξις ἐτιμᾶτο ἀντὶ λίγων στερλινῶν. Σήμερον ἡ τιμὴ αὐτῆς ἠλαττώθη κατὰ πλεον τοῦ ἡμισέως.

εποιήσατο τὰς πρώτας ἐν τῷ Ἀτλαντικῷ καταμετρήσεις, ἀπέθανε κατὰ τὸν τελευταῖον πόλεμον πολεμῶν ὑπὲρ τῆς πατρίδος αὐτοῦ. Ὁ Ζὸν Βρέττ ὁ πρῶτος ἐν Ἀγγλίᾳ συνέταιρός μου, ὁ Σαμουέλ Στατάμ ὁ Βιφιάμ Βρόν, ὁ πρῶτος πρόεδρος τῆς εταιρείας τοῦ ὑπερωκεανείου τηλεγράφου, καὶ τότε ἄλλοι ἀπέθικον ὁμοίως. Τὴν ἐσπέραν ταύτην οἱ πρῶτοι λογισμοί μου εἶναι ὅτι ἐκεῖνοι, οἵτινες εἰργάσθησαν εὐσυνειδήτως μεθ' ἡμῶν, δὲν ὑπάρχουσιν ἤδη ὅπως μετὰσχωσι τοῦ θριάμβου.»

ΗΛ. Ν. ΓΕΩΡΓΙΟΠΟΥΛΟΣ

ΚΑΛΙΟΝ ΜΗΤΗΡ ΠΑΡΑ ΣΥΖΗΓΟΣ

I.

Κατὰ τὸ 1884 ἀπέθανεν ἐν . . . ἀνθρωπὸς τις εὐκατάστατος, ἀφῆσας λύπην ταῖς περὶ αὐτὸν ἀπαρμύθητον. Ἦτο νέος, πλούσιος καὶ ἀγαθός, τρία σπάνια προτερήματα.

— Ὅποια δυστυχία, ἔλεγον, κατὰ τὴν κηδείαν του, οἱ ἄνθρωποι, νὰ ἦναι τόσο εὐτυχὴς καὶ νὰ ἀποθάνῃ!

Εἰς τὴν λύπην ταύτην συνεννοῦτο καὶ αἰσθηματικὸν διὰ τὴν χήρην του. Ἐλησμονήσα νὰ προσθέσω, ὅτι ὁ μακαρίτης ἦτο ἄνθρωπος, ἀληθῶς προνομιούχον εἶχε συζευχθῆ σύζυγον διακεκριμένην, σπανίως δὲ συζυγία ὑπῆρξε εὐτυχιστέρα, καὶ ἐπειδὴ ἡ θεία πρόνοια, οὐδέποτε ἐγκαταλείπει τι ἡμετέρες, εἰς υἱὸς τοῖς εἶχε γεννηθῆ ἅμα τῷ γάμῳ των. Ὁ νέος οὗτος, ὅστις ἐκληρονομήσα τὰς ιδιότητας τοῦ πατρὸς του, ἦτο δεκαοκταέτης, ὅποτε ὁ θάνατος τῷ ἐπέθηκεν ἐπὶ τοῦ πύλου του μέλαινον ταινίαν.

Τρία ἔτη παρήλθον. Τὸ πρῶτον ἐν δάκρυσι, τὸ δεύτερον ἐν στεναγμοῖς καὶ τὸ τρίτον ἐν σκυθρωπότητι.

Εἰς φίλος εἶχε συντελέσει κατὰ πολὺ εἰς τὸ νὰ μεταβληθῶσι ταῦτα. Ἐχρησίμευσεν ὡς πα-

τήρ παρὰ τῷ νέῳ, καὶ πᾶν ὅ,τι φίλικ ἐλικρινῆς δύναται νὰ εὖρη πρόσφορον, ἐτελείτο παρ' αὐτοῦ, πρὸς τὸν σκοπὸν τοῦ νὰ κατκτισθῆ, ἐὰν οὐχὶ εὐτυχῆ, τοῦλάχιστον ὑποφερτὴν τὴν κατάστασιν τῆς χήρας.

Μίαν ἡμέραν, ὁ φίλος ἀνεχώρησε καὶ ἡ ἀπουσία του ἐπανέφερε τὴν θλίψιν ἐν τῇ οἰκίᾳ. Ἐπανῆλθεν ἐπὶ τέλους, ἀλλ' αἱ ἐπισκέψεις του, ἐγένοντο σπανιώτεροι. Ἡ χήρα καὶ ὁ υἱὸς τῆς παρεπονοῦντο διὰ τοῦτο.

— Ἀκούσατε, τοῖς λέγει, ἐπιθυμῶ νὰ ἐμιλήσω ἐλευθέρως, καὶ ἐπειδὴ σᾶς ἀγαπῶ ἀμφοτέρους πολὺ, δὲν δύναμαι νὰ σᾶς ἀποκρύψω ὅτι ἡ αἰτία τῆς ἀπουσίας μου μοι ἐπεβλήθη ἐκ λόγων, τοῖς ὁποίοις θὰ ἐκτιμήσητε. Αἱ συνεχεῖς ἐπισκέψεις μου ἔκαμαν τὸν κόσμον νὰ πιστεύσῃ ὅτι ἔχω σκοπὸν νὰ σᾶς συζευθῶ.

— Ὅποιος παραλογισμός! ἐφώνησεν ὁ νέος, ἐνῶ ἡ μήτηρ του ἔστρεψε τὸ πρόσωπον ὑπερῶρον ἐξ αἰδοῦς.

— Ἐ, φίλε μου, ἡ μήτηρ σου εἶναι ἀκόμη πολὺ νέα.

— Τριάκοντα ἐννέα ἐτῶν.

— Μάλιστα, τριάκοντα ἐννέα. Ἀλλὰ ἡ χάρις καὶ ἡ ὠραιότης τὴν καθιστῶσι κατὰ δέκα ἔτη μικρότερην.

— Ἔναι ἀληθὲς τοῦτο, ἡ μήτηρ μου εἶναι χαρίεσσα.

— Ἄς ἀφήσωμεν αὐτὰ, εἶπεν ἡ κυρία.

— Ἀφήσατε τὸν κόσμον νὰ λέγῃ, ὑπέλαθεν ὁ νέος, καὶ ἐξακολουθεῖτε νὰ ἐρχησθε παρ' ἡμῶν, ὡς καὶ ἄλλοτε· καὶ ταῦτα εἰπὼν ἐξῆλθε.

Ἐπῆλθε σιωπὴ Μετ' ὀλίγον ἡ χήρα, γλυκὺ ὑπομειδιάσασα, εἶπε.

— Ἡκούσατε τὸν Παῦλον, ἀγαπητέ μου φίλε, ἔχει δίκαιον, ἐξακολουθεῖτε νὰ ἐρχησθε, ὡς καὶ ἄλλοτε, καὶ ἄφετε τὸν κόσμον νὰ λέγῃ.

— Ἀδύνατον, ἀπεκρίνατο ὁ φίλος, ὁ κόσμος εἶναι περιέργος πολὺ, ἴσως δὲ καὶ ἐμάντευσε.

— Τί;

— Ὅτι σᾶς ἀγαπῶ ἐξ ὅλης καρδίας.

— Σκέπτεσθε τοῦτο;

— Μάλιστα. Τοῦτο μόνον σκέπτομαι· σᾶς ἀγαπῶ καὶ σᾶς τὸ λέγω ἐλευθέρως καὶ ἀπλύ-

στατα, δὲν σᾶς ζητῶ ὅμως τίποτε καὶ ἰδοὺ ὅτι ἀναχωρῶ.

— Δικτὶ ἀναχωρεῖτε;

— Διότι ἐὰν μείνω, θὰ σᾶς ζητήσω ἄλλο τι.

— Ὑψαίνετε, φίλε μου.

— Χαίρετε, κυρία.

II.

Ἡ οἰκία κατέστη μᾶλλον θλιβερά, μέχρις οὗ ὁ νέος ἠδυνήθη νὰ ἐννοήσῃ τί συμβαίνει. Ἐπειδὴ δὲ εἶχεν εὐγενῆ καρδίαν, μετέβη πρὸς συνέντευξιν τῆς μητρὸς του, καὶ τῇ εἶπε, κατόπιν πολλῶν δισταγμῶν καὶ θωπεῖν.

— Ἀγαπητή μου μήτηρ, πρέπει νὰ ὑπανδρευθῆς.

Ἡ μήτηρ ἐδάκρυσε, καὶ ὁ νέος τῇ ἔδωκε νὰ ἐννοήσῃ, ὅτι εἶχε ἀδικον ἐνδικάζουσα ἐπὶ πλέον, ὅτι καὶ αὐτὸς ἡμέραν τινα, ἤθελεν ὑπανδρευθῆ καὶ ὅτι τότε θὰ ἔμενε μόνη· τέλος, διὰ πολλῶν ἐπιχειρημάτων, τῇ ὑπέδειξεν ὅτι εἰς τὸν ἄλλον κόσμον, ὁ μακαρίτης σύζυγός τῆς, θὰ θεώρει ἀρκούσαν τὴν θυσίαν τὴν γενομένην εἰς μνημόσυνον αὐτοῦ.

Μετὰ τινὰς ἡμέρας, δὲν ἔκλει· πλέον, συνεζήτη μετὰ τοῦ υἱοῦ τῆς, καὶ μετὰ δύο μῆνας τὰ πάντα εἶχον καθαρῶς.

Ὁ κόσμος εὗρισκεν ὅτι ἡ κυρία Α. ἀρκούντως εἶχεν ἐκτελέσει τὰ καθήκοντά τῆς ἐπὶ τῇ μνήμῃ τοῦ συζύγου τῆς, καὶ ὅτι γυνὴ ἀριθμούσα ἡλικίαν τριάκοντα ἐννέα ἐτῶν, ἔχει τὸ δικαίωμα νὰ μὴ μὲν χήρα.

— Καὶ παρατηρήσατε προσέθετον οἱ ἄνθρωποι, ὅτι ὁ νέος τὴν ἐζήτησε. Καὶ ὅμως ὁ κόσμος ἠπατήθη· ὁ νέος ἦτο μὲν τὸ δρῶν πρόσωπον εἰς τὴν περίστασιν ταύτην, ἀλλὰ δὲν ὤρεσεν ἕνα ὁ γάμος γίνῃ σήμερον, ἢ αὔριον. Ἡ κ. Α. ἠγάπα περιπαθῶς τὸν κ. Ζ. καὶ τὸν ἠγάπα μετὰ τῆς νεανικῆς ἐκείνης ἀγάπης, μεθ' ἧς καὶ τὸν πρῶτον σύζυγόν τῆς εἶχεν ἀγαπήσει.

III

Τὰ ἄνη ἀντικατέστησαν τὸ πένθος ἐν τῇ οἰκίᾳ, ἡ χήρα ὑπεμειδίχ εἰς τὴν ἐπανελθούσαν

νεότητά τῆς, ὁ κ. Ζ. ἔχαιρε διὰ τὸν εὐτυχῆ ἔρωτά του καὶ ὁ υἱὸς ἠγάλλετο διὰ τὴν εὐτυχίαν τῆς μητρὸς του· ἀλλ' ἦλθεν ἄλλος τις, ἕνα διαταράξῃ τὴν χαρὰν αὐτῶν, ὁ δ' ἄλλος οὗτος ὑπῆρξεν ὁ κ. Π. συμβολαιογράφος. Ἡ κ. Α. μετακλεσαμένη αὐτὸν, κατὰ τὰς παραμονὰς τῶν γάμων τῆς, τῷ εἶπεν, ὅτι, ἐπειδὴ ὁ κ. Ζ. ἦτο πλούσιος, ἐγκαταλείπει ὅλην τὴν περιουσίαν τοῦ συζύγου τῆς καὶ αὐτῆς εἰς τὸν υἱόν τῆς. Πρὸς ταῦτα ὁ κ. Π. ἀντὶ νὰ ἀπορήσῃ ἢ τοῦλάχιστον νὰ προσπειθῆ ἔκπληξιν, ἀπεκρίνατο.

— Ἀλλὰ ταύτην τὴν ἐφείλετε ἡδὴ αὐτῷ.

— Δὲν σᾶς ἐννοῶ κύριε.

— Σᾶς εἶπον ὅτι τὴν περιουσίαν τὴν ὑφείλετε ἤδη αὐτῷ.

— Ἀκούω ἀλλὰ δὲν σᾶς ἐννοῶ ποσῶς.

— Εἶναι ἀπλούστατον τοῦτο. Δίδετε τὴν κατάστασίν σας, ὡς καὶ τὴν τοῦ συζύγου σας εἰς τὸν υἱόν σας. Λαμπρὸν τοῦτο, ἀλλὰ καὶ πέντε ἐτῶν στρατιωτικῆ ὑπηρεσία, εἶνε ἐπίσης λαμπρὰ, πρὸ πάντων δι' ἕνα, ὅστις δὲν ἀναμένει αὐτήν.

— Κύριε, τώρα δὲν σᾶς ἐννοῶ ὅλως διόλου.

Ἄ! πολὺ εὐκόλον. Ὁ υἱὸς σας, υἱὸς χήρας, ἦτο ἐξερρημένος τῆς στρατιωτικῆς ὑπηρεσίας, ἄλλως ὡς γνωρίζετε, ἡ ψῆφός του εἶχεν ἐξέλθει.

— Τώρα λιπὸν;

— Τώρα διαφέρει τὸ πρᾶγμα. Ἐὰν νυμφευθῆτε τὸ δεύτερον, ὁ υἱὸς σας δὲν ἦναι πλέον υἱὸς χήρας, καὶ ἐπειδὴ εἶναι ἡδὴ ἀργὰ ὅπως παρουσιασθῆ ὡς ἐθελοντής, ἢ ἀναγκασθῆ νὰ ὑπηρετήσῃ ἐπὶ πέντε ἔτη ὡς στρατιώτης.

— Ὁραία δουλειὰ, πληρώνει ἕνα ἀντικαταστάτην.

— Δὲν ὑπάρχουν πλέον ἀντικαταστάσεις ἐν τῷ στρατῷ.

— Τότε κατορθώνομεν τὴν ἀπαλλαγὴν του διὰ τῶν χρημάτων.

— Τὰ χρήματα δὲν εἰσχωροῦσι πλέον εἰς τὴν στιγμὴν ταύτην.

— Ἀλλὰ εἶναι τραμερὸν!

— Μάλιστα.

— Ὁ υἱὸς μου γνωρίζει τοῦτο;

— Μάλιστα.

— Καὶ τί σᾶς εἶπε ;

— Μὲ παρεκάλεισε νὰ μὴ σᾶς διακιδάσω τὴν λεπτομέρειαν ταύτην.

— Δυστυχῆς τέκνον ! Κύριε Π. δὲν ὑπανδρεύομαι πλέον. Κάλιον μὴ τὴν παρὰ σὺ ζυγος.

Ἡ καλὴ γυνὴ ἐκράτησε τὸν λόγον τῆς.

Καὶ καὶ μὲν, ὅτι μετὰ πέντε ἔτη, ὁπότε πλέον ὁ υἱὸς τῆς θᾶ ἐξαιρέθη τῆς στρατιωτικῆς ὑπηρεσίας, θᾶ ἦναι ἐλευθέρᾳ νὰ συνέλθῃ εἰς γάμου κοινωνίαν, ἀλλ' ἄρα γε εἰς ἡλικίαν τεσσαράκοντα τεσσάρων ἐτῶν, θᾶ ἐπανθῆ ἡ αὐτὴ ὠριότης ἐπὶ τοῦ προσώπου τῆς, ἡ ταύτην θᾶ ἀντικαταστήσωσιν ἀπεχθεῖς ρυτίδες; Τοῦτο ἀναλογιζομένη, ἐλυπεῖτο σφόδρα.

Δυστυχῆς γυνὴ ! Ἐγὼ, τὸ κατ' ἴμει, σοὶ εὐχομαι νὰ ἔχῃς τὴν αὐτὴν, ὡς καὶ πρὸ πέντε ἐτῶν, ὠριότητα, ἕνα θυμὸν νὰ ἐκπληρώσῃς ὅ,τι χάριν τοῦ μητρικοῦ φίλτρου σου ἐστερήθῃς, καθισταμένη καὶ σύζυγος καλὴ, ὡς ὑπῆρξας καὶ μητὴρ ἀγαθὴ καὶ φιλόστοργος.

Δ. Θ. ΚΑΛΕΜΗΣ

ΠΕΡΙ ΧΡΟΝΟΛΟΓΙΑΣ.

Ἡ Χρονολογία ἔστι γνῶσις τῶν χρόνων, καθ' οὓς ἕκαστα τῶν ιστορουμένων συνέβησαν(α), δι' ἧς φυλάσσεται τάξις καὶ συνέχεια εἰς τὴν ἱστορίαν, αἱ διάφοραί ἐποχαὶ ἐναργέστεραι γίνονται, καὶ τὰ ιστορούμενα σαφέστερα. Ἐποχὴ δ' ἐνταῦθα ἔστιν ὅρος χρονικὸς ἀξιολόγῳ τινὶ συμβάντι σημειούμενος, ἀφ' οὗ αἱ χρόνοι, ὡς ἀπὸ τινος ἀρχῆς ἀριθμοῦνται. Χρονολογικαὶ δ' ἐποχαὶ εἰσὶ διάφοροι, ὡς ἡ τῆς Τρωάδος καταστροφή, αἱ Ὀλυμπιάδες,

(α) Χρονολογία οὐκ ἀπαικῶς ρηθείη, εἴτε ἀπλῶς περὶ χρόνου τὸν λόγον ποιουμένη πραγματεία, καὶ ἐκ τῶν χρόνων ἐπαριθμησῆς, συνημμένα τὰ ἐν αὐτοῖς πεπραγμένα ἔχουσα.

ἢ κατὰ τῶν Περσῶν Ἐστρατεία τοῦ Μεγάλου Ἀλεξάνδρου, ἢ τῆς πόλεως Ρώμης κτίσις καὶ ἄλλαι, τὰς ὁποίας μετεχειρίζοντο καὶ οἱ Χριστιανοὶ πρότερον, ἕως οὗ μοναχὸς τις Διονύσιος ὁ Μικρὸς ἐπιλεγόμενος, χρονολογικὸς συγγραφεὺς τοῦ ἕκτου αἰῶνος τοῦ χριστιανισμοῦ, εἰσήγαγε τὴν συνήθειαν τοῦ χρονολογεῖν ἀπὸ τοῦ χρόνου, καθ' ὃν ὁ Χριστὸς ἐγεννήθη, ἣν συνήθειαν μετεχειρίζοντι ἤδη ὅλοι οἱ χριστιανοί, διὸ καὶ Κωνιὴ ἐποχὴ καλεῖται. Ἐμπειροὶ ὁμοίως τῶν μετὰ ταῦτα χρονολόγων ἀπέδειξαν ὅτι ὄλην τετραετίαν ἢ πενταετίαν ἔσφαλιν ὁ Διονύσιος(β). Μεταξὺ τῶν χρονολόγων τσαύτη ἔστι διαφωνία περὶ τῶν ὅσων ἀπὸ κτίσεως κόσμου ἄχρι τῆς τοῦ Χριστοῦ γεννήσεως παρήλθον χρόνοι, ὥστε

β) Κατ' ἀρχὰς καὶ μεταξὺ τῶν χριστιανῶν εἰς ἱστορικὸν διώριζον τοὺς χρόνους, ἢ ἀπὸ καταβολῆς κόσμου, τότε καὶ τότε ἀριθμοῦντες ἢ ἀπὸ Ἀβραάμ· ἄλλοι κατὰ τὰς παρ' Ἑλλησιν Ὀλυμπιάδας· ἄλλοι ἀπὸ τῆς ἐστρατείας κατὰ τῶν Περσῶν Ἀλεξάνδρου τοῦ Μακεδόνα, οἵτινες καὶ ἐλέγοντο χρόνοι τῶν Σορομακεδόνων· ἄλλοι μετὰ ταῦτα ἀπὸ Διοκλητιανοῦ, ἧτις καὶ ὠνομάσθη Ἐποχὴ Μαρτυρικῆ, διὰ τὸν ἐπ' ἐκείνου τοῦ τυράννου γεγονότα κατὰ τῆς Ἐκκλησίας φρικτὸν διωγμὸν. Ἀλλὰ τέως κατὰ τὸν ἕκτον αἰῶνα, ἐπὶ τῆς βασιλείας τῶν Ἰουλιανῶν ἤρξαντο νὰ χρονολογῶσι ἀπὸ τῆς τοῦ Κυρίου καὶ Θεοῦ ἡμῶν ἐνανθρωπήσεως, λέγοντες: Ἀπὸ τοῦ Σωτηρίου ἔτους, ἀπὸ Χριστοῦ, ἀπὸ τῆς ἐνσάρκου οικονομίας κτλ.

Πρῶτος δὲ ἱστορεῖται ὅτι ἔγεινε τῆς συνήθειας ταύτης εἰσηγητὴς Διονύσιος ὁ Μικρὸς ἐπιλεγόμενος. Αὐτὸς Σκύθης ὦν τὸ γένος, μοναχὸς τὸ ἐπάγγελμα, χρονολόγος τὴν σπουδὴν, ἀντὶ τῆς ἀπὸ Διοκλητιανοῦ χρονικῆς ἀναμετρήσεως, εἰσήγαγεν εἰς τὴν ἐκκλησίαν τοὺς ἀπὸ τῆς ἐνσαρκώσεως χρόνους, ἀριθμήσας ἔτη ἀπὸ Χριστοῦ 532. Καίτοι ἀναφέρεται ἄλλος πρὸ τοῦ Διονυσίου τούτου μοναχὸς καὶ ἐκεῖνος Αἰγύπτιος, ὁ

δικάσιαι περίου διάφορα γινώμαι τῶν ὁποίων τὰ ἄκρα ἐπέκεινα 3,000 χρόνων ἀπ' ἀλλήλων δίστανται. Διὰ τοῦτο ὀχληρὸς καὶ ἀδόκιμὸς ἔστιν ὁ τρόπος, τὸν ὁποῖον μετεχειρίζονται πολλοὶ ἱστορικοὶ ἐν τῇ χρονολογίᾳ τῆς πλαιῆς ἱστορίας, ἀριθμοῦντες κατὰ τὸ ἀπὸ καταβολῆς κόσμου ἔτος διότι διαφοροφρονούντας ἀκολουθοῦντες χρονολόγους, συγγένουσι τὸν ἀνγνωστὴν, μὴ δυνάμενον ἐκ τῆς ἀνωμαλίας ταύτης νὰ συμπεράνῃ τὸν χρόνον καθ' ὃν τὰ ιστορούμενα συνέβησαν. Τινὲς μετεχειρίζονται τὴν Ἰταλικὴν περίδον, ἣν ἐπενήρησε Ἰωσήφ ὁ Σκαλίγερος. Αὕτη δ' ἀναφέρεται ἐκ τῶν ἡλικιῶν καὶ σεληνικῶν κύκλων καὶ τῶν Ἰνδικτιῶν, δηλαδὴ τῶν ἀριθμῶν 28, 19 καὶ 15, τῶν ὁποίων πολλαπλασιαζομένων πρὸς ἀλλήλους, προκύπτει ὁ ἀριθμὸς 7.980 ὅστις εἶναι ἡ Ἰουλιανὴ Περίδος, ἢ Διονυσιακὴ ἢ τῆς Κωνιῆς ἐποχῆς ἀρχεῖται τῷ 4,714 ἔτις τῆς Ἰουλιανῆς περιόδου.

νόματι Πανδῶρος, ἀρχηγὸς τοῦ ταιούτου ἔτους ἐπὶ τῆς βασιλείας τοῦ Ἀρχιδίου γενόμενος. Ἡ ἐποχὴ αὕτη τῶν χρόνων, ἧτις καὶ Διονυσιακὴ καλεῖται, μετὰ τῶν χριστιανῶν ἐπεκράτησε, καὶ κρατῆσαι, καὶ κρατεῖ. Ἐμμένει ὁμοίως παρὰ τοῖς χρονολογοῦσι περὶ αὐτῆς διαφωνία τις· καὶ οἱ μὲν, λέγουσιν, ὅτι τὰ Διονυσιακὰ ταῦτα ἔτη, ὡς σήμερον ἀριθμοῦνται, δίδουσι περισσότερους τῷ ὄντι τῶν ὁσαυτὸν Χριστοῦ παρήλθον, χρόνου 7 ἢ 8, αἱ δὲ, ἐξ ἐναντίας, ὅτι ὀλιγωτέρους, αἱ μὲν 1, αἱ δὲ 2, αἱ δὲ 3, αἱ δὲ 4 αἱ δὲ 5, ἕως τῶν 6. Ὅθεν οἱ μὲν τὸν προχρονισμὸν ὑπερώμενοι ἀρχειοῦσι οἱ δὲ τὸν μετχρονισμὸν ὑποπευόμενοι προσθέτουσι πλείονας ἢ ἐλάσσονας χρόνους, ὅταν θέλωσι κατὰ τὴν ἰδίαν γνώμην νὰ χρονολογήσωσι τὴν ἐν χερσὶν ὑπόθεσιν αὐτῶν πρὸς ἀκρίβειαν. Οἱ δοκιμώτεροι ὁμοίως τῶν χρονολόγων, ἴσως δὲ καὶ οἱ περισσότεροι κρίνουσιν ὅτι ὁ Διονύσιος ἐπεβράδυνε κατὰ τέσσαρας χρόνους τὸ ἀληθὲς καὶ κύριον ἔτος, καθ' ὃ ἐπληρώθη ἡ ὑπερφύλης τοῦ Κυρίου κατὰ σέξκα γέννησις.

ἀλλὰ ταύτην τὴν σκοτεινὴν καὶ κοπιαστικὴν χρονολογικὴν μέθοδον ἐώμεν ἄλλους, ἡμεῖς δ' ἀκολουθήσωμεν ὅπως εὐρωμεν.

Γ. ΠΟΥΛΥΧΡΟΝΙΑΔΗΣ

ΠΡΟΦΗΤΕΙΑ ΤΙΣ

Ἡ

ΤΑ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΑ ΤΗΣ ΑΠΗΘΕΙΑΣ

Λαμπρὰ καὶ μεγαλοπρεπῆς ὑπῆρξεν ἡ δουλοεισὸς ἐορτὴ ἐν ταῖς αἰθούσαις τοῦ Κυρίου Δεμιᾶ, προέδρω ἐν τῇ Βουλῇ τῆς Βορῶ! Οἱ χοροὶ εἶχον διαρκέσει μέχρι τῆς τετάρτης πρωτῆς ὥρας καὶ οὐδεὶς, μὴ ἐξαιρουμένων οὐδ' αὐτῶν ἐτι τῶν δυσχερῶν πῶς προσκλήθεισῶν κυριῶν, δὲν ἠδυνήθη νὰ μὴ ἀποφανθῇ ὅτι τὸ δειπνον, ἢ ὑποδοχὴ, ὁ χορὸς, καὶ ἐν γένει τὰ πάντα ὑπῆρξαν θαυμάσια, ὡς ἠρμοξεν εἰς οἰκίαν ὑψηλῆς περιωπῆς, Ὡς δὲ συμβαίνει πάντοτε, ὑπὸ τὴν λαμπρὰν ἐκείνην ἐξωτερικὴν ὄψιν ὑπεκρίπτοτο θλίψεις καὶ ἀνησυχίαι, ἃς ὁ κ. καὶ ἡ κ. Δεμιᾶ κατὰ τὴν στιγμὴν ἐκείνην προσεπάθησαν ὅπως ἀποκρύψωσιν, ἕνεκα τῶν ὁποίων οὐκ ὀλίγην γενναϊότητα καὶ ἐπιθυμίαν ἐπεδείξαντο.

Τῶν ἀνησυχιῶν δὲ τούτων πρόξενος ἦν αὐτὸς ὁ υἱὸς τῶν, ὁ Γεώργιος Δεμιᾶ, ὅστις τὸ δέκατον τέταρτον ἔτος τῆς ἡλικίας αὐτοῦ μόλις ἄγων, δις κατ' ἐπανάληψιν ἀπεπέμφθη ἐκ δύο Λυκείων, ἕνεκα τοῦ ἀναγώγου αὐτοῦ χαρακτήρος, καὶ δὲν ἠλλασσε διαγωγὴν οὔτε ἐν αὐτῷ τῷ ἐκκλησιαστικῷ διδασκαλεῖω εἰς ὃ ἐτέθη. Ὁ διευθυντὴς τοῦ ἐνδιδάκτηματος τούτου ἐκτιμῶν τὴν οἰογένειαν τοῦ ἀναγώγου μαθητοῦ, ἐκράτησεν αὐτὸν ἐπὶ τιμᾷ και-

ρόν· ἀλλὰ μετὰ παρέλευσιν ὀλίγου χρόνου ἀνεκοίνου αὐτοῖς ὅτι πάντων τῶν πρὸς μέρωσιν τοῦ υἱοῦ αὐτῶν μέσων ἀνωφελῶν ἀποδάντων, ἐσκόπει ὅπως τιμωρήσῃ αὐτὸν διὰ τῆς ἐσχάτης τιμωρίας.

Παρεκτός τῶν τριμηνιαίων καὶ ἐπισήμων δελτίων, ἡ οἰκογένεια Δεμιᾶ ἐλάμβανε ἀνὰ πᾶν Σάββατον ἐκ τοῦ τῆν πέμτην τάξιν διδάσκαλος καθηγητοῦ τοῦ Γεωργίου καὶ ἐν ἰδιαίτερον γραμματίων. Πρὸ τινῶν δὲ ὥρων ἐλαβε τοιοῦτον, χάριν δὲ τοῦ ὁποῦν ὁ κ. Μαρβόα σύμβουλος ἐν τῷ ἐφετείῳ τῆς Βορδῶ, ὡς καὶ ὁ κ. Ὀδιε, γενικὸς συνήγορος ἐν τῇ αὐτῇ αὐλῇ, παρέμειναν ὅπως μύθωσι τὸ ἐμπεριεχόμενον αὐτοῦ, ἐν τῇ μεγάλῃ αἰθούσῃ τῆς ὑποδοχῆς, ὅποτε πάντες οἱ λοιποὶ προσκεκλημένοι ἀπήρχοντο.

— Λοιπὸν τί νεώτερα; εἶπεν ὁ κ. Μαρβόα.

— Χεῖρ χειρότερον, ἀπεκρίθη ὁ κ. Δεμιᾶ, ζητῶν ἐν τῷ θυλακίῳ τοῦ ἐνδύματος του τὴν ἐπιστολήν.

— Ἀκούσατε, ἐπρόσθεσεν οὗτος, τί με γράφει ὁ τοῦ Γεωργίου καθηγητῆς: «Ὀδδεμία μέχρι τοῦδε βελτίωσις. Τὸ δυστυχὲς τέκνον σας προετοιμάζει ἐν τῷ θλιβερόν μέλλον».

Οἱ δύο τῆς οἰκογενείας Δεμιᾶ φίλοι, ἐπειράθησαν παντὶ σθένει ὅπως παρηγορήσωσιν αὐτήν· φαίνεται ὅμως οἱ ἢ παραχθεῖσα εἰς αὐτοὺς ἐντύπωσις ἢ λίαν σοβαρὰ, ἐπεὶ ὥρας τινας ἀργώτερον ὁ κ. Μαρβόα μοὶ ἐδιηγείτο τοὺς φόβους του, ὡς καὶ τὰς τοῦ γενικοῦ συνήγορον.

— Βλέπετε, με εἶπεν, ὁ Γεώργιος θὰ προξενήσῃ εἰς τοὺς γονεῖς αὐτοῦ μεγάλην λύπην.

Καὶ μοὶ ἐδιηγῆθη τὰ περὶ τοῦ γραμ-

ματίου τοῦ τῆν πέμτην τάξιν διδάσκαλος καθηγητοῦ.

— Νομίζω, τῷ ἀπεκρίθη, ὅτι ἀνησυχίητε περὶν τοῦ δέοντος. Πῶς δεκατετραετῆ ἰδιότροπα παιδία, ἐγένοντο χρηστότατα ἐν τῇ εἰκοσυστασίῳ των!

— ὦ! εἶπεν ὁ κ. Μαρβόα· εἴθε λίαν αισιόδοξος! ἐγὼ ὅμως δὲν συμφωνῶ ὡς πρὸς τοῦτο, καθότι ἔχω λόγους ἰσχυροὺς ἢ ἀμφιβάλλω.

— Καὶ ποίους λόγους δύνασθε νὰ ἐχίητε ὑμεῖς, οὐδένος τὰ τέκνα εἰς παράδειγμα;

— Συγγνώμην, ὅτι τὰ τέκνα μου δὲν εἶνε ἀνελλειπῆ, τοῦτο ἀληθές· ἀλλ' εἶμαι πατήρ εὐτυχὲς, συνάμα δὲ καὶ ὑπὸ τῆς θείας προνοίας ἐννοηθεῖς. Τὸ τοῦ καθηγητοῦ τοῦ Γεωργίου γραμματίον μοὶ ἀνακαλεῖ εἰς τὴν μνήμην προσητέϊαν τινα πρὸ τριακονταετίας λεχθεῖσαν παρὰ τινος καθηγητοῦ, καὶ αὐτοῦ ἐπίσης διδάσκαλος εἰς τὴν ἴδιαν τάξιν καὶ ἔχοντος ἰδιότροπὸν τινα καὶ ὀχληρὸν μαθητήν. Εἶνε δὲ μία ἐκ τῶν ἀρχαιοτέρων καὶ ἀλγειωτέρων μου ἀναμνήσεων, ἢ προϋτίθειμι νὰ σοὶ διηγηθῶ· θὰ ἰδίητε δὲ ὅτι, οἱ ἀξιολύβαστοι οὗτοι καθηγηταὶ καθορῶσιν ἐναργέστερον τὸ τῶν μαθητευσόμενων αὐτοῖς μέλλον, καὶ ὅτι ἐν τέλει ὁ κ. καὶ ἡ κ. Δεμιᾶ ἔχουσι δικαίον νὰ φοβῶνται ὡς πρὸς τὸ μέλλον τοῦ υἱοῦ αὐτῶν.

Ἐκαθέστημεν παραλήλυθως ἐπὶ τοῦ ἀνακλιτρου μου, καὶ ἤρχισε νὰ διηγῆται τὰς ἀναμνήσεις του ὡς ἐξῆς:

— Ἦμεθα τριάκοντα καὶ ἕξ μαθηταὶ ἐν τῇ πέμπτῃ τάξει τοῦ ἐκπαιδευτηρίου τοῦ Ἁγίου Λουδοβίκου ἐν Α... Ἐχόντες δὲ καθηγητὴν ἡμῶν, τὸν κ. Τουρνέ, μαθηματικὸν πεπειραμένον, ἀλλ' ὀλίγον ἀδυνάτου χαρακτήρος, προωδεύομεν

ποιοῦντες αὐτῷ παρτοειδεῖς κακουργίας. Μεταξὺ ἡμῶν ὑπῆρχε καὶ τις ἀνάγωγος, μόλις τὸ δέκάτον τέταρτον ἔτος τῆς ἡλικίας αὐτοῦ ἄγων, ὀνόματι Γιλβέρτης, ὁ ὁποῖος, ἀδύνατον νὰ ὑπάρχη παύση ἐν τῷ κόσμῳ ἢ νὰ μὴ ἐξετέλεισεν. Ἡ ἀφῆγησις ἐστὶ ἐκτελής, δὲ θὰ περιορισθῶ, διηγουμένος ὑμῖν τὰ κυριώτερα.

Ἡμέραν τινα, ἐντὶ ὁ κ. Τουρνέ μᾶς παρέδιδε τὸν Κικέρωνα, μεταξὺ ὁλῶν τῶν σημειώσεων συνέπιπτε νὰ λάβωμεν ὑπὸ σημειώσιν καὶ τὸ ἐξῆς: δύο ἀρήσεις ἰσοδυναμοῦν με μίαν κατάφασιν: ὁ καλὸς Γιλβέρτης χωρὶς νὰ χάσῃ καιρὸν, ἐλήτησε παρὶ τοῦ καθηγητοῦ τὴν ἀδειαν ὅπως ἐξέλθῃ ἐπὶ τινα στιγμήν τῆς παραδόσεως. Ἐπειδὴ ὅμως αἱ ἐξδοὶ του ἦσαν πάντοτε ἀλλεπάλληλοι καὶ ὑποπτοι, ὁ καθηγητῆς τῷ ἀπεκρίθη διὰ ρητῆς ἀρνήσεως.

Ὁ Γιλβέρτης ἐκ δευτέρου ἐλήτησε τὴν ἀδειαν. Νέα ἀρνήσις.

— Σκεφθεῖς ὀλίγον καὶ χωρὶς ἢ ἀπώλεσῃ καιρὸν, ἀνεκράξε ὡς βᾶσιν ἔχομεν ὅτι, δύο ἀρήσεις ἰσοδυναμοῦν με μίαν κατάφασιν, ἄρα λοιπὸν καὶ ἐγὼ, κατὰ φυσικὸν λόγον, πρέπει νὰ ἐξέλθω, καὶ εὐθέως ἐξῆλθε.

Ἄτερον ἱστορικόν. Μιᾶ τῶν ἡμερῶν, ὁ καθηγητῆς ἡμῶν ἐλησμόνησε τὴν ταμβακοθήκην αὐτοῦ ἐπὶ τῆς ἔδρας· ὁ τρομερὸς Γιλβέρτης, δὲν γινώσκων τὴν τρόπον διωλλῆθησε πλοῦτον αὐτῆς καὶ λάβων τὴν ταμβακοθήκην ἦν ἀνοήτως ἀφοῦ ἀνέμικε τὸν ἐν αὐτῇ ὑπάρχοντα ταμβάκον με τινα κόβιν παρμικὴν ἐκ τῶν σφοδρότερον, ἐπαρθέσεν αὐτήν καὶ πάλιν ἐν τῇ ἰδίᾳ θέσει τῆς. Ὁ κ. Τουρνέ, κατὰ τὴν συνήθειάν του, ἤρξατο νὰ πᾶρνυται τρομερώτατα.

— ὦ! ὦ! Καλὸς οἰωνὸς, καλὸς οἰωνὸς, κύριε καθηγητά! ἐπαρλάμβανεν ὁ Γιλβέρτης εἰς ἕκαστον παρμῖον.

Συνεπὲς αὐτοῦ παρήχθη γενικὸς γέλως. Τὴν ἐπομένην, εἰκοσιπέντε ἐκ τῶν μαθητῶν ἔλαβον μεθ' ἑαυτῶν ἕκαστος ὀλίγην δόσιν τῆς περιφήμου κόρεως, αἱ δὲ δύο τῆς παραδόσεως ὦραι παρήλθον ἐν παρμῖοις καὶ...

Ὁ καλὸς Γιλβέρτης δὲν ἔπαυε κραυγάζων περὶ ἐπιδημίας ἐγκεφαλικῶν καταρροῶν.

Ὁ καθηγητῆς προσηθάινετο μετὰ τὴν ἐπιβουλήν, δὲν ἠδύνατο ὅμως νὰ ἐξιχνιάσῃ τὸν ἐπιβουλέα.

Μετὰ παρέλευσιν ὀλίγων ἡμερῶν, ὁ ταλαιπώρος Τουρνέ εὗρισκεν ἐπὶ τοῦ γραφείου του μεγάλην δέσμην χόρτου. Τὴν ἐπομένην δὲ ἡμέραν ὁ χόρτος ἀεπληροῦτο διὰ πῆρας τινὸς περιεχούσης βρώμην. Θεωρῶ ὅπως περιττὸν ὅπως εἶπω ὑμῖν ὅτι αὐτὴ ἐπρομηθεύθη ἐκ τινος φάτρης ὑπὸ τοῦ Γιλβέρτου. Ὁ ἄθλος τοσοῦτον εὐστόχως ὑπεκρίνετο τὸ πρόσωπον αὐτοῦ, — δὲν πᾶς τις θὰ ἐξελάμβανε ὡς ἠθοποιὸν μᾶλλον τῆς σκηνῆς παρὰ σπονδαστὸν, — ὥστε ἦν ἀδύνατον ἢ ἀποδειχθῆ ἔνοχος τῶν κακοβουλιῶν του. Ὁ κ. Τουρνέ εἶχε μετὰ τὴν ἠθικὴν ἀπόδειξιν τῆς ἐνοχῆς του, ἀλλ' ὁ Γιλβέρτης ἀνακρινόμενος ἀπεκρίνετο μετὰ τσαύτης ἀταραξίας, ὥστε τὸ θῆμα του ἄκον ἐνέδιδε.

Ἡμέραν τινα μάλιστα ὁ Γιλβέρτης ἀγαλακτῶν ἐνεκα τῶν προσαπτομένων αὐτῷ ὑπονοῶν, ἐλήτησεν ἀναφανδὸν τὸν λόγον, τοῦθ' ὅπερ καὶ ἐγένετο.

Ἐν τούτοις τὸ διπλοῦν συμβεβηκὸς τῆς χόρτου-δέσμης ὡς καὶ τῆς βρώμιο-πῆρας προὔξηνσαν μέγαν θόρυβον· συ-

νεπεία δὲ τούτου εὐροίην πρώϊαν τιὰ τὸν Λυκείαρχην καθήμενον ἐπὶ τῆς ἑδρας τοῦ ἡμετέρου καθηγητοῦ, μείλιτος τοῦ τελευταίου οἰκαδε ἔνεκεν σφοδρῶς κατάβρου. Ἄμα τῇ προσελύσει ἀπάντων τῶν ἐν τῇ ἡμετέρᾳ τάξει μαθητῶν ὁ Λυκείαρχης προσηγόρευσε ἡμῖν ὡς ἐξῆς :

Κύριοι!

— Σήμερον θὰ σᾶς παραδώσω ἐγὼ τὸ μάθημα. Πρὶν ἢ ἀρχίσωμεν, δεξιῶν νὰ σᾶς εἶπω ὅτι οἱ προσηλακισμοὶ οἱ προσενηθέντες ὑπὸ ὑμῶν τῷ κ. Τουρνέ, θὰ ἔχωσι δεινότερας συνεπείας παρ' ὅσων σκέπτεσθε. Θὰ ἀναγκασθῶ, ἐν πρώτοις, νὰ αἰτήσω τὴν τοῦ καθηγητοῦ τούτου πύξιν, ὁ ὅποιος οἰκογενειάρχης ὢν, ὁ ἀναγκασθῆ ἔνεκεν ὑμῶν νὰ ἐγκαταλείψῃ πᾶν, ἐνθα ἔχει τὰ συμφέροντά του, τοὺς φίλους του καὶ τὰ φίλτατά του τέκνα. Ἡ μεταβολὴ αὕτη ἔσται αὐτῷ δυστύχημα διότι, ὁ κ. Τουρνέ σταλῆσεται, ὡς εἰκός, εἰς Λύκειόν τι τῆς τελευταίας τάξεως, ἂν δ' ἄλλως καταστραφῆσεται. Ἐφθαρμένον στάδιον! Δὲν ἐσκέπητε περὶ τούτων, εἶμαι βεβαιώτατος: ἀλλ' ἤδη ὅτε εἰδοποιήθητε, πιστεύω ὅτι δὲν θὰ ἐξακολούθησθε τὰς προπετείαις ἐὰν δὲ τῶν κινήτων εἴσθε κακῆς ψυχῆς.

Ἡ προσαγορεύσεις αὕτη, εἰς ἣν οὐδεμίαν ὑπόστασιν ἔδιδον, ἐν τοσοῦτῳ μᾶς συνεκίνητε βαθέως. Πλειστοὶ τῆς τάξεως προέτρεψαν τὸν Γυλιέρτην ὅπως παραίτησιν ἡσυχον τὸν δυστυχῆ Τουρνέ.

Ἡ ἡσυχία διήρκασεν ἐπὶ ἐν δεκαπενθήμερον, διὰ τὸν καθηγητὴν μας.

Μετὰ τὴν λήξιν ὁμοῦ τοῦ χρόνου τούτου, ὁ Γυλιέρτης ἔθεσεν ὑπὸ τὴν καθέκλαν πυροτεχνήματι τι καὶ ἐκτυροσκοπήσεως τρομερὰ παρήχηθη.

Ἐνομοίσαμεν ὅτι ἡ πλησίον κειμένη πυριτιδαποθήκη ἀνετράπετο.

— Δυστυχῆ! ταλαίπωρε! ἐκραύρασεν

ὁ κ. Τουρνέ, θ' ἀπωλεσθῆς ἐπὶ τοῦ ἰκρινώματος.

Καὶ ἐδελντε τὸν Γυλιέρτην διὰ τραγικῆς τιος χειρονομίας.

Οἱ ἡμίσεις τῆς τάξεως ἐρήγησαν οἱ δὲ λοιποὶ ἐξεργάγησαν εἰς γέλωτα.

Ἐγὼ ἡμῖν ἐκ τῶν ριγησάντων

Θὰ ἰδῆτε ὅτι δὲν εἶχε ἀδικον. Τὸ δασκαλεῖον μικρογραφικῶς εἶναι τόπος τις, εἴθα τὸ παιδίον καὶ τὸ μειράκιον ἀξάνοντα διὰ προσόντων καὶ ἐλλείψεων κέκτηνται ὁμοῦ ταῦτα καὶ ἐν τῇ ἀνδρική ἡλικίᾳ ἐν κωιωρίᾳ.

Τὸ ἐπόμενον ἔτος, τῶν ἀνωθι λεχθέντων συμβεβηκότων, ὁ πατήρ μου ἐστάλη εἰς τὴν ἑσχατιὰν τῆς Γαλλίας. Ἐκεῖ ἀπώλεσα ἐτελῶς ἐξ ὕψους τὸ γυμνάσιον ἐνθα παρήτησα τὴν ἑτάξιν μου, τὸν καθηγητὴν Τουρνέ καὶ τὸν συμπαιθετικώτατον συμπαθητὴν μου Γυλιέρτην. Εἰκοσαετηρὶς ἔκτοτε παρήλθε. Κατὰ τὸ πέρασ τοῦ μακροῦ τούτου χρονικοῦ διαστήματος, συνήτησα μιαν ἡμέραν ἐν ἀιμαμάξῃ τινι ἕνα κύριον, τοῦ ὁποῦ ἡ μορφή μοι ἀνεκάλη ἀορίστως τὰ ἀλλοτε γνωσθέντα χαρακτηριστικά του. Ἵσως διενοήθη ἀπατῶμαι καὶ ἐμελλον ν' ἀπασχοληθῶ εἰς τὴν ἀιάνωσιν τοῦ ἡμετέρου γυλλου, ὅτε ὁ ὁδοιπορικὸς συνοδοιπὸρος μου ἀνοίγων τὸ χαρτοφυλάκιόν του, παρήτησε νὰ τοῦ πένη ἐν ἐπισκεπτήριον, ἐπὶ τοῦ ὁποῦ, μέχρις ὅτου ἐκεῖνος τὸ ἀναλάβῃ, ἠδυνήθη ν' ἀναγνώσω Πυυλίνος Βερτρὰνδ. Ἐκ τούτου τὸν ἀνεγνώρισα.

— Κύριε, εἶπον αὐτῷ εὐαρεστήσθε νὰ μοὶ συγχωρήσῃτε ἐρώτησίν τινα;

— Δὺο καὶ τρεῖς, ἂν ἀγαπᾶτε, κύριε.

— Δὲν διήλθετε, τυχαίως, τὸ πέμπτον σχολικὸν ὑμῶν ἔτος, ἐν τῷ γυμνασίῳ τοῦ Ἀγίου Λ... ἐπὶ καθηγητοῦ τιος ὁ-

νόματι, ἂν δὲν μὲ ἀπατᾷ τὸ μνημονικόν, κ. Τουρνέ;

— Μάλιστα, μοὶ ἀπεκρίθη.

— Τότε εἶμεθα συμμαθηταί. Εἶμαι ὁ Λουί Μαρβοά.

— Εἶσαι ὁ Λουί Μαρβοά;

— Βεβαιώτατα.

— Τόσοι τὸ καλλίτερον! ὅποια εὐτυχῆς συνάντησις!

Καὶ περιετύχθημι ἐγκαρδίως.

Ἐγευματίσαμεν ὁμοῦ ἐν Ρουένῃ ἐνθα ἀφίχθημι.

Ὁ Πυυλίνος Βερτρὰνδ κατεῖχε προηγήμενην τιὰ θέσιν, ἐγὼ ἡμῖν γενικῶς συνήγορος ἀμφότεροι λοιπὸν αἱ θέσεις ἤσαν τιμητικαὶ καὶ ἡμεθα ἐκ τοῦ ἰδίου κόσμου; ὡσαύτως δὲν ἐξήτάσαμεν τὸ πρόσκομμα ὅπερ διωλίσθαιεν σχεδὸν ἀτυχῶς μεταξὺ δύο ἀρχαίων συμμαθητῶν τεθειμένων τοῦ μὲν ὕψηλᾶ τοῦ δὲ κάτω ἐπὶ τῶν βημάτων τῆς κωιωρικῆς κλίμακος.

Ἄνωρε. ἔς νὰ εἶπω ὑμῖν, ὅτι ἐπὶ πολὺ ὤμιλήσαμεν περὶ τοῦ γυμνασίου τοῦ Ἀγίου Λ... Ὁ Βερτρὰνδ, ὁ ὁποῦ συνεπλήρωσε τὰς σπουδὰς του ἐκεῖ ἐνθεν σχεδὸν δὲν ἀπεμακρύνθη, ἐγίνωσκε τὸ στάδιον ἀπάντων τῶν ἀρχαίων τῆς πέμπτης συμμαθητῶν του. Αἱ ἀποκρίσεις αὐτοῦ πρὸς τὰς πολυαριθμοὺς ἐρωτήσεις ἄς τῷ ἀτηύθη ἂ, μοὶ εἰδείξαν τὴν ἀλήθειαν ἐκεῖνων ἄπερ ἤδη σᾶς εἶπον: ἦτοι τὸ παιδίον, ἄνευ ἐξαίρεσεως, φαίνεται ἐν τῷ σχολείῳ, ὅτι ἔσεται ἡμέραν τινα ἐν τῇ κωιωρίᾳ.

Οἱ ἐπιμελῆς καὶ φλοπονοὶ εἶχον ἀφίχθῃ εἰς ἡμῖν τιμητικὰς θέσεις: οἱ ὀκνηροὶ ἀπωλεσθησαν, οἱ δὲ φιλόσοφοι εὐρύσκοιτο ἐν βορβόρῳ τωαύτη ἦτο ἡ ἀπεικόσις.

Μαθητὴς τις εἶχε ἀφίχθῃ ὕψηλότερον καὶ μακρότερον παρὰ τὰς πρώτας φαινομένας ἀρχὰς του.

Ὁ Βερτρὰνδ μοὶ ἐπιηγοφόρησεν ὅτι ὁ Ἰωσήφ Ρουσσὼ ἦτο βουλευτὴς.

Βουλευτὴς ὁ μικρὸς ἐκεῖνος Ρουσσὼ ὁ ὁποῦος δεκατετραετῆς ὢν, εἰσήγε τὰ δάκτυλα ἐν τῇ ροί του, καὶ δὲν ἤξευρεν οὐδεμίαν, ἔστω καὶ ἀπλήν, λέξιν νὰ ὀρθογράψῃ;

— Ναι, φίλιτατέ μοι, ὁ Ρουσσὼ εἶναι ἤδη βουλευτὴς καὶ ἰσχυρὸς φαίνεται δὲ πολυλογῶν ἐν τῷ κέντρῳ τοῦ πλήθους ὅτι εἶδε αὐτὸς νὰ ὠνομάζετο ὑπόγραμματα τοῦ κράτους, καὶ ἀγνοῶ τέλος ὁποῦος ὑπουργεῖον.

— Ἐξηκολούθησε μετὰ τὴν πέμπτην τὰς σπουδὰς του;

— Παντάσῃ. Ληθθεὶς δόκιμος κατὰ τὴν ἑκτὴν ἐξέτασιν του παρὰ ἰατροδιδάκτορος, προσεπάθησεν ὡς ποιεῖ πᾶς δόκιμος, μεταχειριζόμενος τὸν καιρὸν αὐτοῦ καὶ τὰ ἀναγκαζοῦντα χρήματα ἵνα γένη ἰατρός: ἀλλ' εἶναι εἰς ἀγύρτης τοῦ χωρίου, ἀμαθῆς, ἄνευ ἰδεῶν καὶ ὑψηλῶν αἰσθημάτων, χαμερπῆς καὶ ἀνάξιος τὸ γέρεν τιτλον δημάρχου καὶ τῆς μικροτέρας ἐτι ἀγροτικῆς κοινότητος.

— Ὡραία τὸν εὐτρεπίεις!

— Σὲ βεβαιῶ ὅτι τὸν φιλδομαι ἄλλως, πλειστα θὰ σοὶ ἔλεγον περὶ τοῦ πολιτικοῦ τούτου ἀνδρός. Ἡ γενικὴ γνώμη δύναιται ἐγκρίναι περὶ αὐτοῦ, ἀλλὰ τὸ κατ' ἐμὲ πότε δὲν θὰ λάβῃ τὸ ἐπισκεπτήριον τοῦ Πυυλίνου Βερτρὰνδ.

Ἐθλίψα τὴν τοῦ ἀρχαίου συμμαθητοῦ μου χεῖρα, ὁ ὁποῦος πάντοτε ἦτο ὁ αὐτὸς Βερτρὰνδ ὁ ἐν τῷ γυμνασίῳ ἐπνομαζόμενος Εὐθὺδικος, ἕρεκα τῆς ἐντολίας καὶ ἐθθότητος του.

— Καὶ ὁ Γιλβέρτης, εἶπον, ὁ Γιλβέρτης ἐκεῖνος ὁ ὁποῖος ἔκαμνε νὰ πτάρνυται ἅπανα ἢ τάξις καὶ ἔθετο πῦρ ὑπὸ τὴν τοῦ δυστυχοῦς Τουρνὲ καθέκλαν, τῇ χρήσει πυροτεχνήματός τινος, τί ἀπέγειρε;

— Ἐπραγματοποίησε τὴν προφητεῖαν τοῦ καθηγητοῦ ἡμῶν.

— Ὅποιον προφητεῖαν;

— Πῶς! δὲν ἐνθυμεῖται πλέον, ὅτι μετὰ τῆς τοῦ πυροτεχνήματος ἐκτυρισσοκρότησιν, ὁ κ. Τουρνὲ προεφήτευσεν ὅτι ὁ Γιλβέρτης ἀπολεσθήσεται ἐπὶ τοῦ ἰκρίωματος;

— Ἐχεις δίκαιον. Λοιπὸν;

— Λοιπὸν! ἡ προφητεία ἐπραγματοποιήθη. Ὁ Γιλβέρτης δεκαοκταετηρίδα συμπληρῶν καὶ τρεῖς προσέτι μῆνας, ἰστάλη ἐνεκα τοῦ ἀναγῶγον αὐτοῦ χαρακτῆρος εἰς Ἀφρικὴν, μεταξὺ τῶν ζεφύρων. Ἐνθῶν μέσον συγκαταριθμήθη μετ' ἐπιλέκτων τιῶν πονηρῶς ψυχῆς. Ἐπιλοχλοῦν τινὲς ἐπιπλήξαντος ὀλίγον αὐτὸν ἐμαστίρωσαν ἀπολύτως ὡς εἰ ἔδεον ἐν τῷ γυμνασίῳ τῶν πτωχῶν ἐκεῖνον Τουρνῆτον ἐκ τοῦ ὁποῦ ζητῶν γλυκύσματα ἀπωθεῖτο. Ὁ ὑπαξιωματικὸς ἦτο ἐξαιρετὸς τις ἀνὴρ· ὅστις εὐσπλαγχνισθεὶς τὸν κακοθῆγον τοῦτον, ἀπεσιώπησε τὴν πράξιν καὶ οὐδὲ λέξιν ἐπέφερε.

Ἀπὲ δὲ νὰ νυχθῇ ἐκ τῆς γενναϊότητος ταύτης, ὁ Γιλβέρτης ἔλαβε κλίσην νὰ ἐπιβάλλῃ τιμωρίαν τοῖς ἀνωτέροις του. Ἡ οἰκογένειά του τὸν εἶχε συστήσῃ πρὸς τινα ἀντιστρατήγον τοῦ συντάγματός του, καὶ ἡμέρας τινας πρὸ τῆς ἐν τῷ στρατῷ κατατάξεώς του ἐγεννάτισε μετ' ἐκεῖνον ὡς ὄφειλεν εἶσθαι ὅσον οὐπω εἰς τῶν ἀμείνων ἀρχηγῶν του. Διελέχθησαν οἰκογενειακῶς ἐκάπηθησαν καὶ ἐπαιξαν

τὸ σφαιριστήριον. Ἐὰν ὁ Γιλβέρτης εἶχε τὴν ἐλαχίστην σύνεσιν, ἤθελεν ἐννοήσῃ ὅτι αἱ ἐν Παρισίοις μεταξὺ κ. Δυβρῶ καὶ κ. Γιλβέρτου εὐνοχίαι, δὲν ἐπετρέποντο ὡσαύτως καὶ ἐν Κωνσταντινῇ μεταξὺ τοῦ ἀντιστρατήγου Δυβρῶ καὶ τοῦ στρατιώτου Γιλβέρτου. Δυστυχῶς ἡ σπάνια συνέσεως ἦτο μία ἐκ τῶν ἐλασσόνων ἐλλείψεων τοῦ ἀρχαίου μαθητοῦ τοῦ κ. Τουρνέ. Παρόμοιος περιεβλήθη καὶ τὴν στρατιωτικὴν στολὴν ἵνα προσφέρηται πρὸς τὸν ἀντιστρατήγον του ὡς ἐξ ἴσου πρὸς ἑαυτὸν. Ἀλλ' ὁ ἀντιστρατήγος, ἀφοῦ ἐπὶ τινα καιρὸν εἶδε τυφλοὶ ἕμψισιν καὶ προσεποιήθη τὸν κωρὸν, ἠγαγκάσθη, διὰ τὸν φόβον τῶν συνεπειῶν, νὰ θέσῃ ὑπὸ κράτησιν τοῦ Γιλβέρτη, ὅστις ἐνθῶν τὴν θέσιν ἀνταξίαν ἑαυτοῦ ἀντέτεινε. Ἐννοεῖς λοιπὸν τὸ τέλος κάλλιστον ἐκ τοῦ χαρακτῆρός του. Πρὸς τὸν ἀντιστρατήγον του, ὁ ὁποῖος τῷ ἐπέβαλλε ποιητὴν ὀκταήμερον, τετράκις ἢ πεντάκις ἐπαναληφθεὶσαν διὰ τῆς ἀστυνομίας, ὁ στρατιώτης Γιλβέρτης ἀπεκρίθη δι' ἐνὸς ἡρώδους ραπισματός, δι' ὃ καὶ ἡ ἀπόφασις τοῦ πολεμικοῦ συνεδρίου ἐδόθη χάρις ταῖς ὑψηλαῖς προστασίαις καὶ τῇ ἐπιεικωτάτη καταθέσει τοῦ ἀντιστρατήγου, ὁ Γιλβέρτης, εἰ ἐκέκτητο καλὴ τινα ἦθη, ἠδύνατο ἐτι νὰ διαφύγῃ τὸν οὐλάμιον τῆς ἐκτελέσεως τῶν δικαστικῶν ἀποφάσεων. Ἀλλ' ἔδει νὰ πραγματοποιηθῇ ἡ προφητεία. Ὅτις πέμπτης καθηγητῆς δὲν εἶχεν εἰπεῖ: εἰκοσαετηρίδα θά διέλθῃ: ἐν εἰρηκτῇ ἀλλ' ἂν ἀποθάνῃ ἐπὶ τοῦ ἰκρίωματος. Ἡ στάσις τοῦ Γιλβέρτου ἦτο τοιαύτη πρὸς τοῦ γυμναστικωτάτου πολεμικοῦ συμβουλίου, καταψηφισθεὶς ὑπ' αὐτοῦ ὅπως τυφεκισθῇ.

Ἦδη ἐννοεῖς, ἐπρόσθεσεν ὁ Μαζουά,

διὰ τί ἀνησυχῶ ἀκούων ἑτερόν τινα καθηγητὴν τῆς πέμπτης λέγοντα περὶ μαθητοῦ τινος τῆς αὐτῆς τάξεως:

«Τὸ παιδίον τοῦτο ἐτοιμάζει ἑαυτῷ, λίαν θλιβερὸν μέλλον.»

Ὁ προφήτης καὶ ὁ ὑπομνηματιστῆς τοῦ προφήτου δὲν ἠπατήθησαν. Ὁ υἱὸς τοῦ κ. Δεμάξ ἔσχε τέλος τι ἥττον μὲν τραγικόν, ἀλλ' αἰσχρότερον ἴσως τοῦ Γιλβέρτου.

Συμβουλὴ τοῖς μαθηταῖς οἱ ὁποῖοι ἐπιτρέπουν ἑαυτοῖς πάντα ἐν τῷ σχολείῳ καὶ περιμένουσιν ὅπως ὡσι σπουδαῖοι ἐξερχόμενοι αὐτοῦ. Δὲν γίνεταί τις σπουδαῖος κατὰ τὸ δοκοῦν. Δεῖ προετοιμασθεῖν παιδιόθεν καὶ ἐκ σπαργάνων, ὡς ἔλεγον οἱ Ῥωμαῖοι, τοῦλάχιστον ὅτε τὸ δίκαιον καὶ ἡ θρησκεία ὁμιλοῦν καὶ ἡ ἐλάχιστη ἐτι καλὴ θέλησις ἄρκει ἀκοῦσαι καὶ ἐννοῆσαι αὐτούς.

II. P.

ΜΕΘΟΔΟΣ ΤΟΥ ΕΠΩΦΕΛΟΥΣ ΑΝΑΓΙΝΩΣΚΕΙΝ

Διὰ τῆς ἀναγνώσεως καταλχιδάνμεν ὅσα ἀνδρὲς σαρξὶ ἐπιμελῶς συγγράψαντες διέδωκαν εἰς τοὺς ἄλλους ἢ παρέπεμψαν εἰς τὰς ἐπερχομένας γενεάς, πολύτιμα καὶ κάλλιστα κειμήλια· ἀνευ δὲ ταύτης ἠθέλαμεν ἀγνοεῖν τὰ τῶν ἄλλων εὐρήματα ἢ νυήματα καὶ ἠθέλαμεν μείνει εἰς τὰς ἀπλᾶς ἡμῶν καὶ μενομερεῖς γνώσεις, ὅσας δι' ἰδίαις ἡμῶν ἐπιπόνου καὶ ἐπιμελῶς σκέψεως καὶ ἀσχήσεως ἀπεκτήσαμεν ὀλίγας καὶ ἀμυδράς. Εἰς τὰ βιβλία εὐρίσκμεν θησαυροὺς πολυτίμους νέων ἰδεῶν, διδασκόμεθα ν' ἀπεβάλλωμεν τὰς ἀπάτας ἡμῶν, καὶ μανθάνωμεν ὀρθῶς καὶ ἀπτικῶς

ὅσα πρότερον τυχόν ἐννοοῦμεν διαφορετικῶς.

Ὅπως δὲ μὴ ἐπὶ ματαίῳ ἀναγινώσκῃ τις, ἄς ἔχῃ ὑπ' ὄψει τοῦ τοῦ ἐξῆς κανόνας:

α'. Ἐπειδὴ οἱ πρωτόπειροι ἀγνοοῦσι τίνες εἰσὶν οἱ ἀριστοὶ συγγραφεῖς, πρέπει νὰ συμβουλευθῶνται εἰδήμονας ἀνδρας, παρ' ὧν θὰ λάβωσι τὰς ἀπαιτούμενας ὁδηγίας ἵνα μὴ χρονοτριβῶσιν εἰς τὴν ἀνάγνωσιν ἀχρήστων ἢ ὀλίγης ἀξίας.

β'. Δὲν εἶνε καλὸν ν' ἀναγινώσκῃ τις πολλὰ ταχέως καὶ κατεσπευσμένως, οὐδὲ πολὺ μέρος τοῦ συγγράμματος εἰς ὀλίγον διάστημα χρόνου, χωρὶς νὰ τὸ ἐξετάσῃ καὶ ἐμβαθύνῃ εἰς τὴν ἔνοιαν αὐτοῦ, νὰ ὠφεληθῇ ἀπ' αὐτοῦ ὅσον ἔνεστι· μέτρον δὲ ἀναγνώσεως εἰς πάντα πρέπει νὰ ᾖ ἡ δεκτικότης τοῦ νοῦ αὐτοῦ· καὶ παράδειγμα τούτου προσφέστατον πρέπει νὰ ᾖ ὁ στόμαχος, εἰς τὸν ἐπιπὸν οἱ φρονίμως δικαιώμενοι ρίπτουσιν ἐν αὐτῷ ὅσα εὐκόλως χωνεύει βρώματα, ἀπεχόμενοι ἀπὸ τὴν ἀμετρίαν.

γ'. Χρηστὰ καὶ ἀξιόλογα βιβλία πρέπει ν' ἀναγινώσκονται συχνάκις. Κατὰ πρῶτον δύναται ὁ ἀναγνώστης ν' ἀναγνώσῃ βιβλίον χρηστὸν ἐπιπολαίως, ὅπως συλλάβῃ γενικὴν τινα τῶν γραφομένων ἔνοιαν, ὡς δεύτερον πρέπει νὰ τὸ ἀναγνώσῃ βραδέως καὶ προσεκτικῶς· προλόγους καὶ εἰσαγωγικοὺς λόγους δὲν πρέπει νὰ παραδράμῃ, ὅπως ἐννοήσῃ τὴν διάταξιν καὶ τὴν σκοπὸν τοῦ συγγράμματος.

δ'. Ἴάν τὸ βιβλίον τύχῃ νὰ ᾖ ἕλης ἐπιστημονικῆς, τότε πρέπει εἰς πᾶσαν πρότασιν καὶ εἰς πᾶν θεώρημα νὰ χρονοτριβῇ, μέχρις ὅτου ἀντιληθῇ ἐντελῶς τὰ γραφέντα, ἐὰν δὲ ἔχῃ ἀπορίας εἰς χωρία τινὰ, ἄς τὰ σημειώσῃ προσεκτικῶς, καὶ ἄς ἀναβάλλῃ τὰς ἀπορίας του εἰς ἄλλοτε· διότι, πολλάκις ὁ νοῦς εὐρίσκειται ἐκ τούτου νοητικώτερος, καὶ ὅ, τι τῶρα δὲν ἐννοεῖ, δύναται εὐκόλως νὰ ἐννοήσῃ

μετέπειτα· ἀλλ' ἐὰν πολλάκις συναντήσῃ τὰς αὐτὰς δυσκολίας, τότε πρέπει νὰ προστρέξῃ εἰς ἄλλου βοήθειαν καὶ νὰ ζητήσῃ παρ' αὐτοῦ τὴν ἐξήγησιν τῶν ἀποριῶν του, χωρὶς νὰ συσταλθῇ ἢ ἐντραπῇ, διότι βοηθεῖται παρ' ἄλλου, τούναντίον μάλιστα νὰ αἰσχύνωνται ἐκείνοι, ἔσοι δύνανται νὰ βοηθηθῶσι παρ' ἄλλων, προτιμῶσι νὰ πλανῶνται εἰς τὴν ἄγνωσαν δι' ἀλαζονικὴν των διάθεσιν.

ε'. Ὁφελιμώτατον εἶνε νὰ γράφῃ τις περιλήψιν τῶν ἀξιολογωτέρων τῆς βίβλου· διότι διὰ τούτου τοῦ μέσου καθαρίζονται καὶ λαμπρύνονται τοῦ ἀναγνώστου αἱ ἰδέαι· ὅ,τι δὲν ἐνόησε διὰ τῆς ἀπλῆς ἀναγνώσεως, καὶ τοῦτο δύναται νὰ ἐνοήσῃ τελειότερον, ὅταν γράψῃ αὐτό.

ς'. Ν' ἀναγινώσκῃ τοὺς συγγραφεῖς ἀπαθῶς, ἄνευ φιλίας ἢ ἔχθρας κατ' αὐτῶν· νὰ μὴ τοὺς κρίνῃ, χωρὶς νὰ ἔχῃ τοὺς ἀπαιτούμενους λόγους.

ζ'. Μεταβολὴ τῆς ἀναγνώσεως εἶνε ἀναγκαία. Μετὰ σπουδαίας καὶ σοβαρᾶς ἀναγνώσεως, πρέπει ν' ἀναγινώσκῃ τις καὶ βιβλία χαρτένια, ἵνα οὕτω ἐλαφρύνῃται κάπως ἀπὸ τὸ βάρος τῶν σπουδαίων καὶ ἐνδυναμωθῆται εἰς νέας σπουδαίας μελέτας ἀνάγνωσιν.

ΒΙΟΣ ΚΑΙ ΕΘΙΜΑ

ΜΙΑΣ ΙΝΔΙΣΤΗΣ ΦΥΛΗΣ

Ἡ Εὐρώπη δὲν γνωρίζει σχεδὸν τοὺς ἀγρίους τῆς Βορείου Ἀφρικῆς εἰμὴ ἐκ τῶν μυθιστορημάτων τοῦ Φενιμόρου Κοῦπερ ὅστις, καίτοι πραγματευόμενος μετ' ἀκριθείας περὶ τοῦ τύπου τῶν Ἰνδῶν, ἀποσιωπᾷ ὀλοσχερῶς τὸν ὄργανισμὸν τῆς φυλῆς. Ὅθεν πρὸς ἀναπλήρωσιν τοῦ κενοῦ τούτου σπουδαία τις γεωγραφικὴ ἑταιρεία ἐδημοσίευσεν ἰσχύτως πραγματεῖαν τινὰ περὶ τῆς κοινωνικῆς

διοργανώσεως μιᾶς τῶν φυλῶν τῆς Βορείου Ἀμερικῆς τῶν Οὐάινδότην, ἐξ ἧς δημοσιεύομεν ἐν περιλήψει τὰ ἐπόμενα:

Ἡ κατὰ φυλὴν κυβέρνησις ἐν τῇ Βορείῳ Ἀμερικῇ βασιζέται ἐπὶ τῆς συγγενείας. Οὐδεμίαν θέσιν ἐν φυλῇ τινὶ ὑπάρχει διὰ τινὰ τοῦ ὁποῦ οὗ τὸπος νὰ μὴ ὑπάρχῃ ὠρισμένος, καὶ ἡ παραδοχὴ προτιθεταὶ τὴν σύστασιν ἐπιπλάστου συγγενείας ἐκεῖ ὅπου ὑπάρχει θέσις. Συχνάκις ἐλέχθη ὅτι: « ἡ Ἰνδικὴ κοινωνία ἐστὶν ἰσοτιμία ἐπιλοκαί συγγενείας, τῆς ὑπείκει ἡ βία· ἐγένετο διὰ τοῦ αἵματος καὶ τῆς σκευωρίας διὰ τοῦ μέσου τῶν γάμων, » καὶ πραγματικῶς σύμπασα αὕτη ἡ κοινωνία τῶν συγγενῶν δὲν εἶναι εἰμὴ ἡ ἀνάπτυξις τῆς συζυγικῆς κοινωνίας. Αἱ συνήθειαι ὡς ἐπίσης καὶ αἱ παραδόσεις δεικνύουσιν ἔτι περὶ ταῖς φυλαῖς ταῖς μᾶλλον πεπολιτισμέναις κατὰστασὶν τινὰ προγενεστέρων, καθ' ἣν τὸ κοινωνικὸν σῶμα ἦτο διηρημένον οὐχ' καθ' οἰκογενείας, ἀλλὰ κατὰ συζυγίας καὶ γὰρ τινες ἤδη φαίνονται εἰσέτι ὅτι δὲν ἐφθασαν εἰς τὴν κατὰ φυλὰς διαίρεσιν.

Παρόμοιόν τι ὅμως δὲν συμβαίνει περὶ ταῖς Οὐάινδότηαις οἵτινες ἔχουσι συνάμα καὶ τὴν οἰκογενεῖαν καὶ τὴν φυλὴν.

Ἡ οἰκογένεια διὰ τὸν Ἰνδὸν σημαίνει ἰδιαιτέρως πῶς τοὺς ἐν τῇ οἰκίᾳ, καὶ ἡ λέξις ἐφαρμόζεται ἐπὶ τῶν προσώπων ἅπερ ἐν ταῖς κατασκευαστικαῖς ἔχουσι ἐν μόνον οἰκίαν, καὶ διηγεσὶς κοινοτικαῖς πράγμασι, ἐν τμήματι κοινῆς κατοικίας. Γνωστὸν ἐστὶν ὅτι τὸ μέρος τῆς κατασκευαστικῆς τῆς φυλῆς ὑπάρχει ἀνοικτός τις κύκλος πεταλοειδῆς, ὅπου ἐκάστη οἰκογένεια ἔχει τὴν ἑαυτῆς ἐστὶαν τεθειμένην ἐν τῷ κέντρῳ καὶ σχεδὸν πάντοτε ἡ ἐστία αὕτη ὑπάρχει κοινὴ εἰς δύο οἰκογενείας, ὧν ἑκατέρω κατέχει ἐν μέρος.

Ὁ διοργανισμὸς τῆς οἰκογενείας ἔχει τοῦτο τὸ ἀξιοσημειώτον, ὅτι δηλαδὴ ἡ γυνὴ ἐστὶν ὁ ἀρχηγὸς αὐτῆς. Ἐκτὸς ἐν καιρῷ πολέμου, ἡ γυνὴ ἔχει πανταχοῦ παρὰ τοῖς Οὐάινδότηαις ἐν τῷ συμβούλιῳ διευθύνει αὐτὴ, ἐν τῇ οἰκίᾳ ἐπιτάττει· καὶ αὐτὴ μόνη καθαρίζει τὰς νομίμους συγγενείας. Οὕτω δ' ἡ φυλὴ ὑπάρχει ἐν σῶμα

διοργανούμενον ἐκ συγγενῶν ἀπὸ τῶν γυναικῶν « Ἡ γυνὴ προεξάρχει τῆς φυλῆς. » Τοιαύτη ἐστὶν ἡ διατύπωσις δι' ἧς ὁ Οὐάινδότης ἐκφράζει τὸν διοργανισμὸν τοῦτον. Τὰ τέκνα ἄνευ διακρίσεως φύλου ἀνήκουσιν εἰς τὴν φυλὴν τῆς μητρὸς· ὁ δὲ σύζυγος μόνος διατηρεῖ τὰ δικαίωματα καὶ τὰ προνόμια τῆς ἑαυτοῦ φυλῆς, ὅταν ζῇ μετὰ τῆς φυλῆς τῆς γυναικὸς αὐτοῦ. Ὁ γυναικεῖος σύνδεσμος ὑπάρχει τοσοῦτον κληῶς, ὅ μόνος ὅστις δημιουργεῖ τὴν νόμιμον συγγενεῖαν, ὥστε ὁ γάμος ἀπαγορεύεται μεταξὺ ἀνθρώπων τῆς ἰδίας φυλῆς καὶ, οἰκισθῆποτε καὶ ἀντὶ τῆς συγγενείας, ἐπιτρέπεται μεταξὺ ἀνθρώπων διαφόρου φυλῆς. Οὕτως εἰς ἀνὴρ δὲν δύναται νὰ συζευχθῇ τὴν θυγατέρα τῆς ἀδελφῆς τῆς ἑαυτοῦ μητρὸς, ἢ τὴν ἀνῆκει εἰς τὴν ἰδίαν φυλὴν μετ' αὐτοῦ, ἀλλὰ συζεύγεται μετὰ τῆς θυγατρὸς τῆς ἀδελφῆς τοῦ πατρὸς αὐτοῦ τοῦ ἀνήκοντος εἰς ἑτέραν φυλὴν.

Ἐκάστη φυλὴ φέρει τὸ ὄνομα ἐνὸς ζώου τοῦ ὁποῦ οὗ ὁ πρόγονος ἐστὶν ὁ τιτλοφόρος αὐτῆς. Ὑπάρχουσι δ' ἕνδεκα φυλαὶ ἀνήκουσαι εἰς τοὺς Οὐάινδότηας· ἡ φυλὴ τοῦ λύκου, ἡ τῆς πλατύκερω ἐλάφου, τῆς χελώνης, τῆς ἄρκτου, τοῦ θλασσίου ὄρεως, κτλ. Γενομένου λόγου περὶ ἑκάστου τινὸς τῆς δεῖνος ἢ δεῖνος φυλῆς, λέγουσιν ὅτι ἡ πλατύκερος ἐλάφος, ἐλάφος, ἄρκτος, χελώνη. Ἐκάστη φυλὴ ἔχει προσέτι κατ' ἄλλογον ὀνομάτων παρκαγομένων ἐκ τῶν χρακῆ ἰστικῶν ἔξεων ἢ τῶν συμβολικῶν προσόντων τοῦ θεοῦ αὐτοῦ τοῦ τιτλοφόρου· λέγουσι δ' ἡ ἰσχνὴ πλατύκερος ἐλάφος, αἱ μακροὶ γαμφύνουρες, τὸ σκληρὸν κρανίον, ὀρίζοντες μέλος τι τῆς φυλῆς τῶν πλατύκερω ἐλάφων, τῶν ἄρκτων ἢ τῶν χελωνῶν. Ἀπᾶς τοῦ ἔτους, ἐν τῇ ἑορτῇ τοῦ θερισμοῦ, τὸ συμβούλιον τῆς φυλῆς ἐκλέγει ὀνόματα διὰ πάντα τὰ τέκνα τοῦ ἐνιαυτοῦ γεννηθέντα. Οὐδεὶς δὲ δύναται νὰ μεταβάλλῃ ὄνομα, ἀλλὰ διὰ σημαντικὸν συμβᾶν πολεμικὸν ἢ διπλωματικὸν, δύναται ν' ἀξιωθῶσι τῆς τιμῆς δευτέρου τινὸς ὀνόματος χορηγουμένου ἐν συμβούλιῳ.

Ὅπως εἰσέλθῃ τις εἰς μίαν φυλὴν πρέπει, ὡς εἴπομεν, νὰ παρουσιάσῃ τῶν συγγενείας ἄρ-

χονται λοιπὸν νὰ εἰσέρχωνται εἰς μίαν φατρίαν (φυλὴν), διὰ τοῦ μέσου τῆς υἰοθετήσεως, καὶ ἐὰν τις εἰσέλθῃ εἰς τὴν φυλὴν ὅπως νυμφευθῇ, φροντίζουσι ἵνα εἰσέλθῃ εἰς ἑτέραν φατρίαν, ἐκτὸς τῆς τοῦ μέλλοντος συζύγου.

Ἡ κυβέρνησις τῆς φυλῆς κανονίζεται κατὰ τὴν διττὴν ταύτην διοργάνωσιν, δηλ. τῆς οἰκογενείας καὶ τῆς φατρίας, ἀνατίθεται δὲ εἰς συμβούλια καὶ ἀρχηγούς λαμβανόμενους ἐξ ἐκάστης φυλῆς. Ἡ φατρία ἔχει τὸ ἑαυτῆς συμβούλιον μεταξὺ τῶν οἰκογενειάρχων, δηλαδὴ συγκροτεῖται ἐκ γυναικῶν. Αἱ δὲ συμβούλοι αὗται, τέσσαρες τὸν ἀριθμὸν, ἐκλέγουσι τὸν ἀριθμὸν τῆς φατρίας μεταξὺ τῶν ἑρρέων μελῶν. Τὸ δὲ συμβούλιον τῆς φυλῆς σχηματίζεται ἀκολουθῶς ἐκ τῆς συνενώσεως τῶν συμβουλίων τῆς φατρίας, καὶ συλλαμβάνει κατὰ συνέπειαν ἐν πέμπτον ἀνδρῶν καὶ τέσσαρα πέμπτα γυναικῶν. Ὁ δὲ σάχημ τῆς φυλῆς ἐκλέγεται ἐπίσης μεταξὺ τῶν ἀνδρῶν τῶν ἀποτελούντων μέλος τοῦ συμβουλίου.

Ἡ περίεργος αὕτη διοργάνωσις, βασιζομένη ἐπὶ τῆς κατὰ δύο βαθμοὺς ἐκλογῆς, παρέχει εἰς τὸ γυναικεῖον στοιχεῖον ὑπεροχὴν τινὰ ἣτις ἐκπλήσσει τὸν Εὐρωπαϊκόν, συνειθισμένον νὰ βλέπῃ τὰ ἡμέτερα συντάγματα μὴ παρέχοντα εἰς τὰς γυναικὰς καὶ αὐτὸ τὸ δικαίωμα τῆς ψήφου. Ἐν Ἀμερικῇ ἀπ' ἐναντίας ἢ προνόμιον, αὐτὸ τὸ μονοπωλεῖον, ὑπάρχει διὰ τὸ ἀδύνατον φύλον, διότι αἱ τέσσαρες γυναικῆς αἱ συγκροτοῦσαι τὸ συμβούλιον τῆς φατρίας, ἐκλέγονται ὑπὸ τῶν οἰκογενειάρχων, δηλαδὴ ὑπὸ τῶν ἄλλων γυναικῶν.

Ἐορτάζουσι δὲ τὴν ἐγκαθίδρυσιν ἐκάστης συμβουλίου ἐν γένει διὰ πᾶσαν ἐκλογὴν τὰ συμβούλια τῆς φατρίας συνέρχονται ἄνευ τελειότητος ἐν ὠρισμένῃ ἡμέρᾳ ἐκάστης ἐβδομάδος. Τὸ δὲ συμβούλιον τῆς φυλῆς συνέρχεται τακτικῶς τὴν νύκτα τῆς πανσελήνου ἐκάστου σελήνιακοῦ μηνός. Αἱ δὲ τελευταῖαι αὗται συνελεύσεις συνοδεύονται ὑπὸ διατυπώσεων, συνεχῶς περιγραφομένων ἐν τοῖς μυθιστορήμασι. Ὁ ἀρχηγὸς τῶν λύκων ὑπάρχει δικαίωματι ὁ κήρυξ καὶ

ὁ ἀρχιδικαστὴς τῆς φυλῆς, δηλαδὴ αὐτὸς ἐπαγρυπνεῖ περὶ τῆς οἰκοδομῆς τοῦ μεγάρου τοῦ συμβουλίου καὶ συγκαλεῖ τὸ συμβούλιον κηρύττει τὴν ἐναρκτὴν πληρῶν καπνοσύριγγα τὴν ὀπίαν ἀνέπτει· ἀναπέμπει πυκνὸν καπνὸν πρὸς τὸν οὐρανὸν καὶ τὴν γῆν. Τότε ἡ καπνοσύριγγὸς ἐκτείνεται πρὸς τὸν οὐρανὸν ὅστις γεμίζει τὸ ἑαυτοῦ στόμα διὰ καπνοῦ ἐμφυσᾷ βραδείως ἐπὶ τῆς κεφαλῆς τῶν συμβούλων καθήμενων κυκλοτεροῦς περὶ αὐτοῦ Ἡ καπνοσύριγγὸς κυκλοφορεῖ ἐξ ἀριστερῶν πρὸς τὰ δεξιὰ, καὶ ἄμα περατωθῆ ἡ κυκλοφορεῖ αὐτῆ· ὁ οὐρανὸς ἐξηγεῖ τὸν σκοπὸν τῆς συνελεύσεως. Τὸ συμβούλιον συζητεῖ καὶ γενικῶς, ὁ οὐρανὸς δὲν ὁμιλεῖ καὶ περιουσιάζεται ὅπως δικτυώσῃ τὴν ἀπόφασιν. Ὅταν δὲ τις ὠμίλησεν ἐν ἐνώματι τινὶ θεωροῦσιν ὡς ἄλλοθεν ἐνπιμον δι' αὐτὸν τὸ νὰ μεταβάλῃ γνώμην· ὅπερ ἐν παρενοθέσει, ὀφείλει νὰ θέσῃ χαλινὸν εἰς τὴν κοινοβουλευτικὴν εὐγλωττίαν τῶν Ἰνδῶν.

Ἄλλοτε ὁ οὐρανὸς ἐλαμβάνετο ἐκ τῆς φαρτρίας τῶν Ἀρκτων, ἥδη ὅμως ἐκλέγουσιν αὐτὸν μεταξὺ τῶν Πλατύκωρον ἐλάφων, διότι, λέγουσιν αὐτοὺς σινετοὺς ἀνδρας ἐκ τῆς φυλῆς τῶν Ἀρκτων.

Ἡ ἐνέργεια τῆς κυβερνήσεως συνίσταται εἰς τὸ ποιῆσαι σεβαστὰ τὰ δικαιώματα καὶ εἰς τὸ νὰ ἐπαγρυπνῆ εἰς τὴν ἐκπλήρωσιν τῶν κοινωνικῶν καθηκόντων. Ἄλλως δὲ δικαιώματα καὶ καθηκόντα εἰς ὠμίματα οὐκ ἐν κώδικί τινι, ἀλλὰ διὰ τῆς συνηθείας, ἥτις κατέστη εἰδὸς τῶν δικαιώματος καθ' ἑξῆς.

Ἡ πολυγαμία ἐπιτρέπεται μὲν, ἀρκεῖ ὅμως αἱ σύζυγοι ν' ἀνήκωσιν εἰς διαφερούσας φαρτρίας. Ἄλλως τε ἡ πρώτη σύζυγος μένει ἀρχηγὸς τῆς οἰκογενείας.

Ὁ μέλλον νὰ συζυγηθῆ ἀνὴρ λαμβάνει τὴν γνώμην τῆς μητρὸς τῆς νεάνιδος πρὸς ἣν ἔχει κλίσιν, εἴτε ὁ ἴδιος, εἴτε διὰ μέσου τῆς μητρὸς αὐτοῦ.

(Ἐπεταὶ τὸ τέλος)

Ο ΑΡΙΘΜΟΣ 9.

Κυριακὴν τινὰ τοῦ μηνὸς νοεμβρίου τοῦ ἔτους 1887 μοὶ ἐπῆλθεν ἡ ἴδια νὰ ἐπισκεφθῶ τὴν φυλακὴν τῆς πόλεως.

Μεταξὺ τῶν πολλῶν πρὸ ἐμοῦ διεληθόντων δεσμωτῶν, τὴν προσοχὴν μου ἐκίνησε νέος ἡλικίας εἰκοσιτριῶν ἢ εἰκοσιπέντε ἔτων, κεκυρωτὴν τὴν κεφαλὴν ἔχων. . . .

Ἐν τῷ βλέμματι αὐτοῦ δὲν διεκρίνετο αἰσχροτότης, ὡς ἐν τῷ τῶν ἄλλων, μᾶλλον αἰδῶς, ἥτις ὑπερβαλλόντως μὲ κατέπληξεν.

— Ὁ νέος αὐτός, μοὶ εἶπε χαμηλοφώνως: ὁ ἀρχιφύλαξ εἶνε εἰς πτωχὸς διάβολος μᾶλλον δυστυχῆς ἢ ἔνοχος. Εὐρίσκεται εἰδῶ ἀπὸ τῆς πρώτης ἰανουαρίου, θὰ μείνῃ δὲ μέχρι τέλους δεκεμβρίου τὸ ὀλιγώτερον. . . .

— Τί ἐπραξέ λοιπόν; ἠρώτησα.

— Ἐκλεψε χρυσὰ ἐνώτια, ὅπως δώσῃ αὐτὰ ὡς δῶρον εἰς τὴν μνηστῆν του ἐπὶ τῆ πρώτῃ τοῦ ἔτους 1888.

Ἐπὶ τοῖς λόγοις τούτοις διέμεινα ἐπὶ μικρὸν σὺννοος.

Ὁ δεσμώτης εἶχεν εἰσέλθει εἰς στενὸν δωμάτιον, φέρον ἀνωθεν τὸν ἀριθμὸν 9.

— Δὲν νομίζετε, εἶπον τῷ ἀρχιφύλακι, ὅτι ὁ νεανίας οὗτος λίαν αὐστηρῶς ἐτιμωρήθη διὰ στιγμιαῖον σφάλμα; . . .

— Μάλιστα, κύριε. Ἄφ' ἐνός ἔτους δὲν ἔπαυσα ἐκτιμῶν τὰς εὐγενεῖς διαθέσεις τοῦ ἀριθμοῦ 9. Εἶνε τίμιος, φιλόπονος, καθαρὸς. Οὐδέποτε ἐξῆλθεν ἀπὸ τοῦ στόματός του κακὸς τις λόγος, οὐδὲ ἔδειξέ ποτε ἀνυπομονησίαν· εἶνε ὁ τύπος τῶν δεσμωτῶν μου:

— Μικρὸν σφάλμα βαρύνει ἐφ' ὅλης τῆς υπάρξεως, ἀπήνητα: ἰδὼν ἐν δυστυχίᾳ ὄν!

— Ἐχετε δίκαιον, ἐξηκολούθησεν ὁ φύλαξ. Δι' αὐτὸν δὲν ὑπάρχει πλέον εὐτυχία ἐν τῷ κόσμῳ. Θέλετε νὰ σὰς ἀναγνώσω τὸ ἀντίγραφον ἐπιστολῆς, τὴν ὀπίαν ὁ δυστυ-

χῆς νέος ἔγραψε πρὸς τὴν μητέρα του πρὸ ὀκτώ ἡμερῶν. . . .

— Καὶ ἔχετε τὸ ἀντίγραφον τούτο; ἠρώτησα.

— Μάλιστα, ἡ ἐπιστολὴ ἐκείνη μὲ συνεκίνησε καὶ θὰ κρατῶ πάντοτε τὸ ἀντίγραφον αὐτῆς πρὸς ἀνάμνησιν:

Ἐρριψα ἐν ὑστάτον βλέμμα εἰς τὸ ὑπ' ἀριθμὸν 9 δωμάτιον, ὅπερ κεκλεισμένον ἦτο, καὶ ἠκολούθησα τῷ ἀρχιφύλακι.

Ἰδοὺ τὸ ἐμπεριεχόμενον τῆς ἐπιστολῆς τοῦ δεσμώτου.

«Μῆτερ μου,

«Κατὰ τὴν ὥραν ταύτην, καθ' ἣν πλησιάζει ὁ χρόνος τῆς ἀπελευθερώσεώς μου, αἰσθάνομαι ἐκλειπούσας τὰς δυνάμεις μου, αἰσθάνομαι ἐγκαταλειπὸν με τὸ θάρρος, κατανοῶ δὲ ὅπως τὸ σφάλμα μου ἦτο μέγα, ὅπως ἡ τιμωρία ἦτο τρομερά! . . .

«Ὅποτεν αἱ θύραι τῆς εἰρκτῆς μου ἀνοίχθωσι πρὸ ἐμοῦ, καὶ μοὶ ἀποδοθῆ ἡ ἐλευθερία, θὰ ἔχω τὸ δικαίωμα νὰ παρουσιασθῶ πρὸ ὑμῶν;

«Θὰ τολμήσω ἐγὼ, ὁ κλέπτης, νὰ γονυπετήσω πρὸς τῆς τιμωρίας ὑμῶν;

«Ὅχι, μῆτερ μου, δὲν θέλετε ἐρυθραίνει, ὑμεῖς ἢ τὸσον εὐγενῆς ἢ τὸσον ἀγνῆ, πρὸ τοῦ ἀτιμάσαντος τὸ ὄνομα ὑμῶν!

«Ἀμα τῆ ἐξόδῳ μου ἀληθῆς ἐξιλατμὸς ἄρξεται δι' ἐμέ. Ὁ ἀναχωρήσω εἰς Νέκν Ἰόρκην, ἐνθα εὐρίσκονται δύο τῶν φίλων μου, ἀγνωστοὺντες τὸ κακούργημά μου. Θὰ ἐργασθῶ ὡς θὰ εἰργάζετο ὁ θέλων ν' ἀποκτήσῃ πολυτιμὸν τι, καὶ θὰ ἐπιστρέψω, ὡ μῆτερ μου! ὁπόταν καταστῶ ἄξιος ὑμῶν

«Ἄξιός ὑμῶν καὶ ἄξιός τῆς Ἰωάννης ἐπίσης. Τῆς Ἰωάννης, τῆς ὀρφανῆς, τὴν ὀπίαν προϋτιθέμην νὰ καταστήσω σύζυγόν μου.

«Ὅπως τὸ ὄνομά μου θὰ τῆ ἐμποιῇ νῦν ἀπέχθειαν! Καὶ ὅταν σκέπτομαι ὅτι ἕνεκα

τοῦ ὑπερβολικοῦ πρὸς αὐτὴν ἔρωτος κατέστη κλέπτης! αἰσθάνομαι σειομένας τὰς φρένας μου!

«Ἦτο ἡ πρώτη ἰανουαρίου, τὸ γνωρίζετε, καλὴ μου μῆτερ. Μέχρι τῆς ἡμέρας ἐκείνης ὑπῆρξα τίμιος, χρηστός· μέχρι τῆς ἡμέρας ἐκείνης εἶχον ἀκολουθήσει τὰς φρονίμους καὶ ἀγαθὰς συμβουλάς σας. . . .

Ἦτο ἡ πρώτη ἰανουαρίου! Ἡ Ἰωάννα μοὶ εἶπε τὴν πρώταν: *Περιμένω τὰ δῶρά μου, μὴ τὸ λησιμονήσῃς.*»

«Διηρχόμεν πρὸ τῶν καταστημάτων, τὰ ἐκθέματα τῶν ὀπίων ἦσαν πλήρη πολυτιμῶν ἀντικειμένων. Ἐνταῦθα κωμύματα, χρυσὰ βιβλία, πορρωτέρω στωλίδια καὶ μύρια ἄλλα ἀγιοβασιλιάτικα. . . .

«Τὰ κέρδη τοῦ μηνὸς ἐκείνου ἦσαν ἐλάχιστα. . . . ἔστερούμην τοῦ ἀναγκαιοῦντος χρηματικοῦ πρὸς ἀγοράν καὶ τοῦ ἐλαχίστου ἐπιαντικέμου: καὶ ἐν τούτοις δὲν ἠδυνάμην νὰ ἐπιστρέψω εἰς τὴν οἰκίαν μὲ κενὰς τὰς χεῖρας. *Περιμένω τὰ δῶρά μου, μὴ τὸ λησιμονήσῃς!*» μοὶ εἶπε ἡ Ἰωάννα!

«Μῆτερ! μῆτερ! Ἡ Ἰωάννα ἂς μὲ θεωρῆ κλέπτην, ἀλλὰ πρὸς Θεοῦ! ποτὲ νὰ μὴ μάθῃ ὅτι τὸ εὐλογημένον ὄνομά της τὸ σεβαστὸν εἰς ἐμὲ πρόσωπόν της, εἶχε σχέσιν μὲ τὸ κακούργημά μου!» . . .

Καθ' ἣν στιγμὴν ἐπεράτου τὴν ἐπιστολὴν ταύτην, ἡ ἀνάγνωσις τῆς ὀπίας μέχρι δακρύων μὲ συνεκίνησε, δύο γυναῖκες ἐνεφανίσθησαν πρὸ τοῦ οὐδοῦ τῆς θύρας. . . .

Ὁ φύλαξ ἔθλιψε τὴν χεῖρά μου.

— Ἡ μήτηρ καὶ ἡ μνηστῆ, μοὶ εἶπε.

Συνεσπειρώθη ἐν τινὶ γωνίᾳ τοῦ δωματίου, προβλέπων συγγινητικὴν τινὰ σκηνήν.

Ὁ φύλαξ ἰδὼν τὰς δύο γυναῖκας ἀπεκάλυψε τὴν κεφαλὴν. . . .

Ἡ μήτηρ ἐπλησίασεν αὐτὸν ζωηρῶς.

— Ἐρχόμεθα νὰ ζητήσωμεν τὸν υἱόν

μου, κύριε φύλαξ, είπεν αὕτη διὰ τρεμούσης συγκινητικῆς φωνῆς . . . ἰδοὺ ἡ πρὸς ἀπελευθέρωσιν αὐτοῦ διαταγή. . . .

— Ὁ Θεὸς ἠλόγησε τὰς προσπάθειας ὑμῶν, ἀγαπητῆ μου κυρία, ἀπεκρίνατο ὁ ἀρχιφύλαξ. Ἔστω δεδοξασμένον τὸ ὄνομα Αὐτοῦ. Πρὸ στιγμῆς ἤδη ὠμίλου περι τοῦ υἱοῦ σας, ὅστις εἶνε ἄξιος γενικῆς συγγνώμης. Ἐντὸς δύο λεπτῶν θὰ βιβθῆ εἰς τὰς ἀγκάλας σας!

Ἐκ τῆς γωνίας μου παρετήρουν τὴν νεκρὰν μνηστὴν τοῦ δεσμώτου, τῆς ὁποίας πυκνὸς πέπλος ἐκάλυπτε τὸ εὐείδες πρόσωπον.

Αἱ δύο γυναῖκες ἐπλησίασαν ἀλλήλας.

Αἴφνης τριπλῆ κραυγὴ ἀντήχησεν.

Ἄνθρωπός τις ἐρίφθη ὡς βόμβα ἐν τῷ δωματίῳ, ἐπὶ τινὰς δὲ στιγμᾶς ἤκούετο συγκεχυμένος ψίθυρος στεναγμῶν ἀναμιγνυομένων μετὰ λυγμῶν.

— Ἐλεύθερος ἐπὶ τέλους εἶπεν ἡ μήτηρ, εἶσαι ἐλεύθερος!

Ὁ ἀριθμὸς 9 ἐταπείνωσε τὴν κεφαλὴν.

— Μήτηρ μου, Ἰωάννα, εἶπε μετὰ φωνῆς ὑπὸ λυγμῶν διακοπτομένης, ἡ ἀνάμνησις τῆς ὑπερτάτης χαρᾶς, τὴν ὁποίαν μοὶ παρέχετε σήμερον, θὰ μὲ ἀκολουθῆ πανταχοῦ... θὰ καταστῶ ἄξιος ὑμῶν τὸ ὁμνῶ!

— Ἐλησμόνησα τὸ σπουδαιότερον ἐπανάλαβεν ἡ μήτηρ διὰ τόνου ἀπλοῦ, ἐπωλήσαμεν τὴν μικρὰν οἰκίαν ἡμῶν καὶ ἀναχωροῦμεν μετὰ σοῦ εἰς Νέαν Ὑόρκην.

Ὁ νεανίας ἐγονυπέτησε, τοὺς ὀφθαλμοὺς μεσποῦς δακρῶν ἔχων.

— Καὶ σὺ ἐπίσης Ἰωάννα; ἠρώτησεν ὁ δυστυχῆς νεανίας.

— Ἄγνοεῖς ἀπεκρίνατο ἡ νεᾶνις, ἥς ἡ φωνὴ ἔτρεμεν ἀγνοεῖς, ὅτι ἡ γυνὴ ὀφείλει ν' ἀκολουθῆ τὸν ἑαυτῆς σιζύγον καὶ ὅτι σὺ εἶσαι ὁ ἰδικός μου ἐνώπιον τοῦ Θεοῦ!...

Κατὰ τὴν στιγμὴν ἐκείνην ὁ ἀρχιφύλαξ, ὅστις εἶχε μὲ πλησιάσει ἔθλειψε τὴν χεῖρά μου μέχρι συντρίψεως.

Ἐγὼ ἔδειξα αὐτῷ τὴν θύραν ἐν σιγῇ καὶ ἀπεμακρύνθημεν ἀμφοτέρω: μέχρι δακρῶν συγκινηθέντες ἐκ τῆς σκηνῆς, ἥς ἐγενόμεθα μάρτυρες.

M. ΣΩΦΡΟΝΙΑΔΗΣ.

ΑΡΑΒΙΚΑΙ ΠΑΡΟΙΜΙΑΙ

1. Ἡ γλῶσσα ἐνίοτε κόπτει τὴν κεφαλὴν.
2. Ἐὰν ὁ φίλος σου ἦνε μέλι, μὴ τὸν φάγῃς ἔλον.
3. Ὅταν ὁ ποντικὸς καὶ ὁ γάτος ἔχωσιν ἀγάπην, γίνεται ἔλλειψις ζωοτροφίῳ.
4. Ὅταν ἐκβάλῃ γένεια ὁ υἱὸς σου, ξύρισε σὺ τὰ ἰδικά σου.
5. Ὅταν διαβαίνῃς τὸν τόπον τοῦ μονοφθαλμοῦ, γίνου καὶ σὺ μονόφθαλμος.
6. Ἐὰν κατὰ δυστυχίαν ἔχῃς φίλον μωρὸν ἔσω σὺ φρόνιμος.
7. Ὅταν ἦνε πολλοὶ πλοίαρχοι, βυθίζεται τὸ πλοῖον.
8. Ὅσα λόγια εἶπες, σὲ κυριεύουν· εἰ, δὲ ἀκόμη δὲν εἶπες, τὰ κυριεύεις σὺ.
9. Ὅταν ἦσαι ἀκμῶν ὑπόμεινε· ἔταν δὲ ἦσαι σφύρα, κτύπα ἴσα.
10. Ὅταν σκωριάσῃ ὁ σύμβουλος, ὑαλίζει ἡ συμβουλή.
11. Ὁ καιρὸς διδάσκει ἐκείνον, ὅστις δὲν ἔχει διδάσκαλον.
12. Ὅστις πλαγιάζει ἀδείπνητος, σηκώνεται χωρὶς χρέος.
13. Ἐπώλησε τὸν ἀμπελῶνα, καὶ ἠγόρασε πατητήριον (τὸ μέρος εἰς ὃ πατοῦν τὰ σταφύλια).

14. Δανεισμένα φορέματα δὲν κρατοῦν ζέστην.

15. Ἡ μήτηρ τοῦ βωβοῦ καταλαμβάνει τὴν γλῶσσαν τοῦ βωβοῦ.

16. Κοιμᾶται ἡ μήτηρ τοῦ φονευθέντος· ἀλλ' ἡ τοῦ φονέως ἀγρυπνεῖ.

17. Μίας ὥρας ὑπομονή, χρόνων ἀνάπαυσις.

18. Φίλοι ἄριστοι εἶνε ἐκεῖνοι ὅστινες παρακινῶν ὁ εἰς τὸν ἄλλον εἰς τὸ καλόν.

19. Ἐπισκέψεις κάλλιστα εἶνε αἱ συντομώτεραι.

20. Πῆσσε τὸν κλέπτην, πρὶν αὐτὸς πιάσῃ ἐσέ.

21. Ἡ σιωπὴ πολλάκις εἶνε ἀπάντησις.

22. Προτιμῶ σκύλου κεφαλὴν παρὰ λέοντος οὐραν.

23. Ἀκόμη καὶ τὸν Ἰούλιον δύναται τις νὰ ἐκλιστρήσῃ.

24. Τῆς νεότητος ἡ μέθη υπερβαίνει τὴν μέθην τοῦ οἴνου.

25. Αἱ ἡμίονοι ὑπῆγαν νὰ ζητήσωσι κέρατα, καὶ ἐγύρισαν χωρὶς αὐτιά.

ΠΟΙΗΣΕΙΣ

ΤΟ ΕΑΡ.

Παρῆλθον τὰ δεινά μας, ἀνάσκειν ἡ φύσις
Ὁ τύραννος ὁ γέρον, ἰδοὺ ἐκθροισμένος·
Ἴδέτε τον πῶς φεύγει μακρὰν ἐξωρισμένος.
Ἴδου κ' αἱ ὀπαδοὶ του ἐξόριστοι ἐπίσης.

Τὸ χεῖρ τὸ βαρὺ του μᾶς ἔθλιβ' ἐπωδύνας,
Κ' ἐκράτει πλακωμένον τὸ ἡμισυ τῆς σφαι-

Τὸ δρέπανον τοῦ Κρόνου κατέστρεψε τὸ τέρας.
Καὶ ἀντ' αὐτοῦ τὸ ἔαρ προβαίνει χαρμῶσ-

Ἐσκίρτησεν ὁ κόσμος εὐθὺς ὁποῦ ἐφάνη
Μὲ τάπητας πρασίνους τὸ ἔδαφος ἐστρώθη·
Τῆς φύσεως τὸ σκήπτρον εἰς χεῖράς του ἔδω-

Κ' ἐφόρεσεν ἐνδόξως σαπφείρινον στεφάνι.

Αἱ αὐρ' αἱ ζωηφόροι τὴν κόμην του χαδεύουσιν
Πλησίον του βαδίζουσιν τὸ κάλλος ἡ νεότης·
Παρέπονται κατόπιν ἡ τέρψις, ἡ παιδρότης,
Καὶ τρυφερῶν ἐρωτῶν χοροὶ το συνοδεύ-

Ἀκτίνες ἀναβρῶν ἀπὸ τὰ βλέμματά του
Ἡ λάμψις ἡ γλυκεῖά του τοὺς πάγους ἀ-

Ἡ ὄψις του τὸν ζέφρον τὰ νέφη διαλύει·
Ἄνθουσιν αἱ πεδιάδες ὑπὸ τὰ βήματά του.

Τὸ ἴον τὸ σεμνόχρουν προκίπτει εὐσχημόνας·
Ὁ κρίνος τὴν ὠραίαν ἐγείρει κεφαλὴν του·
Ἐνδύεται τὸ ρόδον τὴν ἔκλαμπρον στολὴν του
Καὶ στέφει' ὁμοψήφως μονάρχης τοῦ χει-

Ἐστέκοντο τὰ δένδρα ξηρὰ καὶ μαραμμένα·
Τὰ γύμνωσεν ὁ γέρον, καὶ ἄφησε τὰ ξύλα·
Ἐγέμισαν δὲ τῶρα μὲ ἄβηθ καὶ μὲ φύλλα,
Καὶ θάλλουν χαριέντως ὡς νύμφαι στο-

Ἴδου τὸ χελιδόνι καὶ πάλιν ἐπιστρέφει
Ἄπὸ τὴν κινδυνώδη μακρὰν ὁδοπορίαν,
Κ' ἐνφ' τὴν τραγικὴν του μᾶς λέγει ἱστορίαν.
Περιπετῶν ἀτάκτως, τὰ νεογνά του τρέφει.

Ὁ ψάλτης τῶν δασῶν μας μὲ τοὺς τερ-
Μᾶς θέλγει, μᾶς ἠδύνει, καὶ μᾶς ἐνθου-

Μὲ τόνους πολυστρόφους τὸ ἔαρ ἐκθειάζει·
Καὶ ἔρωτας μηνῦει καὶ πόθους ἐνδομύ-

Ο γεωργός τόν σπόρον εξάγει τόν κρυμμένον
Τῆς γῆς μέ προθυμίαν τὸ στήθος ἀνα-
σκάπτει.

Τὸν ἀληθῆ του πλοῦτον ἐκεῖ ἐγκαταθάπτει,
Κ' ἐλπίζει νὰ τὸν λάβῃ πολλαπλασιασμένον.

Τὰ ποίμνια λευκαίνουν παντοῦ τὴν πεδιάδα·
Γεμίζουν ἀπὸ γάλα τῆς μάνδρας τὰ δοχεῖα·
Ἀναπηδᾷ τὸ γίδι μέ σχήματα γελοῖα,
Καὶ τὸ ἀπλοῦν ἀρνάκι βυζάνει τὴν ἀμνάδα.

Παντοῦ ἐπιπολάζει συμπάθεια γλυκεῖα·
Συγγέροντ' αἱ ὑπάρξεις, αἱ φύσεις οἰκειοῦν-
(ταί·

Ἐνόονται τὰ πάντα, τὰ πάντ' ἀνανεοῦνται·
Καὶ αὕτη εἶν' ἡ πρώτη τοῦ ἔτους ἡλικία.
P

ΠΟΙΚΙΛΑ

- Καλημέρα, φίλε μου.
- Καλημέρα.
- Ἐθυμείσαι βεβαίως ὅτι σοὶ ὄφειλω πρὸ ὀλίγων μηνῶν 100 δραχμάς.
- Μάλιστα. (καθ' ἑαυτόν). Δόξα τῷ Θεῷ, ἦξ με πληρώσῃ ἐπὶ τίλους!
- Αἴ! λοιπόν. Δάνεισέ με, παρακαλῶ, ἄλλας 100, νὰ σοὺ ὄφειλω 200.
- ; ; ; ! ! !

Ἐν ξενοδοχείῳ
Κύριε προσπαθεῖ νὰ κόψῃ τὸ πιφτέκι του.
— Ἀλλὰ, κύριε ξενοδόχε, φωνεῖ μεθ' ἀνοη-
μονησίας, εὐαρεστήθητε νὰ ἐξετάσῃτε αὐτὸ τὸ
πιφτέκ... Εἶναι τὸσον σκληρόν... ἀδύνα-
τον εἶναι νὰ τὸ κόψω.
— Γκαρσὸν, κράζει ὁ ξενοδόχος διὰ γλυ-
κείας φωνῆς, δὸς εἰς τὸν κύριον ἐν ἄλλο μαχαίρι!

ΑΙΝΙΓΜΑ ΙΔ'

Εἶμαι μέτα εἰς τὴν Ρώμην, καὶ συγγένως εἰς
[τὴν Κῶν,
Διατρίβω εἰς Μωρίαν, τὴν Ρωσσίαν κατοικῶν.
Εἰς τὸ δῶμά σου συγχάζω, εἰς τὸν οἶκόν σου
[ποτέ·

Εἰς τὸν τράχηλον δεμένον μέ κρατοῦν οἱ πωληταὶ
Ἐγὼ ἄψυχον μέν εἶμαι καὶ χωρὶς ἀναπνοῆν,
Ἵμως εἶμαι ἀναγκαῖον εἰς ἕκαστον τὴν ζωὴν.
Καὶ ὁ ἴδιος ὁ Ἔρως ἀφανίζεται ἐν αὐτῷ,
Ἄν τὸ ὑποκείμενόν μου δὲν ὑπάρχῃ ἐν αὐτῷ.
Ζῶ μακρὰν ἀπὸ τὰ δάση, πλὴν μέ ζωά κχ-

[τοικῶ,
Εἰς τὴν γῆν ποτὲ δὲν εἶμαι, καὶ μ' ἀνθρώπους
[συναικῶ.
Ἵπου ἢ πτωχὸς ἢ γέρον, ἀδυστάκτως προ-
[χωρῶ.

Ἄν δὲ πλούσιος ἢ νέος, παρευθὺς ἀναχωρῶ.
Εἰς τὸν κόσμον δὲν μ' εὐρίσκεις, ὅς ν καὶ ἂν
[στυγασθῆς.

Πλὴν, ἂν ἦναι φῶς, μέ βλέπεις εἰς τὴν μέσσην
[παρευθὺς.

Εἰς τοῦ κώνωπος τὸ σῶμα εὐρυχώρως εἴσχωρῶ,
Ἴνῳ τόσον εἶμαι μέγας, ὥστε οὐδ' εἰς τὸ πᾶν
[χωρῶ.

Τί ἀκόμη δὲν μ' εὐρίσκεις; τί ἀκόμη ἀπορεῖς;
Εἰς τὸ στρώμά σου νὰ μ' εὐρῆς χωρὶς κόπον ἡμ-
[πορεῖς.

Πῶς εἰς ἕκστασιν τοσαύτην, ἀναγνώστα, σὲ
[κινῶ;
Εἰς τὴν γλῶσσάν σου ἐπάνω αἰωνίως τραγυρῶ.

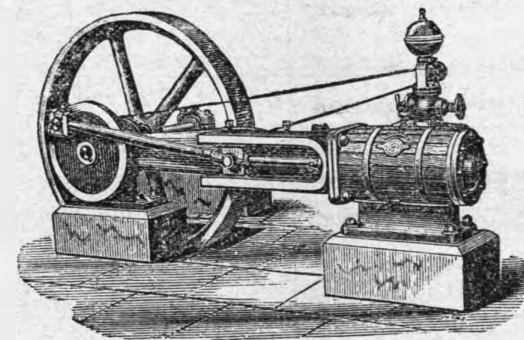
ΔΗΛΟΠΟΗΣΙΣ

Παρακαλοῦμεν ἐπιμόνως τοὺς ἐν ταῖς
ἐπαρχίαις τοῦ κράτους καὶ τῷ ἐξωτερικῷ
συνδρομητὰς τοῦ Λογίου Ἐρμοῦ τοὺς μὴ
πληρώσαντας εἰσέτι τὰς συνδρομὰς των
ὅπως ἀποστελλῶσιν αὐτάς. Ἐλπίζομεν
ὅτι οἱ κύριοι οὗτοι θὰ θελήσωσι πλέον τὰ
λάβωσιν ὑπ' ὄψει αὐτῶν τὰς ἐκτάκτους
δαπάνας ἃς ἀπαιτεῖ ἡ τακτικὴ τοῦ πε-
ριοδικοῦ ἐκδοσῆς καὶ τὴν δυσχερῆ θέσιν
εἰς ἣν περιέρχεται ἡμῖς ἢ περαιτέρω ἐκ μέ-
ρους αὐτῶν καθυστέρησις τῆς πληρωμῆς
τοῦ ἀντιτίμου τῶν ἐτησίων αὐτῶν συν-
δρομῶν ἐν ἐναντίῳ περιπτώσει θὰ ἀναγ-
κασθῶμεν νὰ δημοσιεύσωμεν ἐν προση-
τεῦχει τὰ ὀνόματα αὐτῶν

Α. ΚΑΛΑΜΙΔΑΣ ΚΑΙ Γ. ΑΣΠΡΟΜΑΛΛΗΣ

ΓΡΑΦΕΙΟΝ : 14, 15 Ἀδὰ Χὰρ, ὁδὸς Τελευτείου, Γαλατᾶ.

ΑΠΟΘΗΚΑΙ ΚΑΙ ΕΡΓΟΣΤΑΣΙΟΝ
Ἀτῶν Σεράι, 23, 25, 27.

ΚΑΤΑΣΚΕΥΑΖΟΜΕΝ :

ΑΤΜΟΜΥΛΟΥΣ καὶ ΝΕΡΟΜΥΛΟΥΣ παντῆς εἶδους καὶ μεγέθους, ἔχομεν ἐν ἀποθήκαις ΑΤ-
ΜΟΜΗΧΑΝΑΣ ΑΓΓΛΙΑΣ, ὑδραυλικούς τροχούς, μυλόπετρας, κόνικα σιμιγδαλομηχανάς, εὐρη-
κας, σαπῆρα, πριβίλια, τ. ἰάβια, βούρτσες, λεβατόρια, μυλοκόπια, μετάξια κλπ. κλπ.
Τιμὰι συγκαταβατικά εἰς τὸ ἔπακρον.

Εἰδοποιεῖται τὸ κοινὸν ὅτι εὐρίσκειται
ἀγοστύραχον καλὸν τῆς Πρεβεζῆς διὰ
πώλησιν καὶ εἰς συγκαταβατικὴν τιμὴν. Οἱ
ἔχοντες ἀνάγκην ἀποταθῆσων ἐν Γαγτζῆ
χανάφ ἀριθ. 4.

Σ. ΔΗΜΗΤΡΙΟΥ Ι. ΚΑΡΑΝΔΡΕΑΣ ΚΑΙ ΣΑ.

ΕΔΟΠΟΗΣΙΣ ΤΟΙΣ ΚΑΠΝΙΣΤΑΙΣ.

(Σιγαρόχαρτον Τραμβίτι.)

Τὸ ὑπὸ τῆν ἀνωτέρω ἐπωνυμίαν ὑγιεινὸν
σιγαρόχαρτον ἐξ ὀρυζίου Κίνας ὡς σημειοῦται
εἰς ἅπαντα τὰ φύλλα τοῦ σιγαροχάρτου συ-
νιστάται τὸς καπνισταῖς ὡς τὸ μόνον μέχρι
τοῦδε ἐριυρεθὲν ὑγιεινὸν σιγαρόχαρτον.

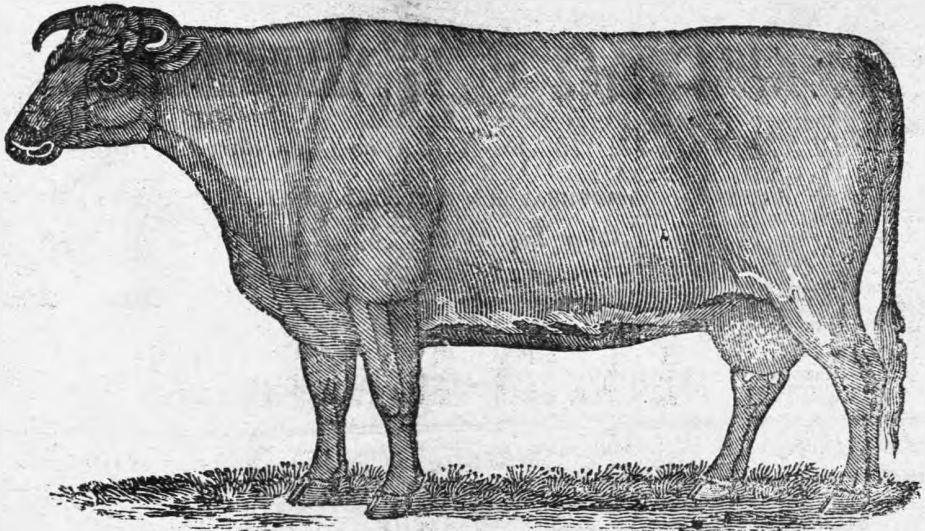
Πωλεῖται ἐν Γαλατᾶ Καρανάσι ἐγγὺς τοῦ
σταθμοῦ τῶν τροχιδορῶμων ἀριθ. 1 παρὰ τῷ
καπνοπωλείῳ τοῦ κ. Δημητρίου Α. Πλυτᾶ.
Ἄπληθ ἁπομιμῆ τοῦ εἰρημένου σιγαροχάρτου

ἀνωτέρα τυγχάνει πάσης ἐτέρας συστάσεως.
Ἐκαστον κυτίον τιμώμενον ἀντὶ 7 γραμμῶν
ἐμπεριέχει 60 φυλλάδια ὧν ἕκαστον ἀποτε-
λεῖται ἐξ 80 φύλλων.

ΦΩΤΟΓΡΑΦΕΙΟΝ

ΣΤΑΥΡΟΥ ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝ ΔΟΥ

Ὁ γνωστὸς ἐν τῇ ἡμετέρῃ πόλει ἀριστο-
τέχνης φωτογράφος κ. Σταῦρος Κωνσταντι-
νίδης οὕτινος ἐσχάτως τὸ ἐν Γαλατᾶ παρὰ
τὰ Σεντουζιδικὰ φωτογραφεῖον εἶχεν ἀποτε-
φρωθῆ, ἀνεσκεύασε καὶ διεύρυνε αὐτὸ ἐκ
νέου κατὰ τὰς τελευταίας ἐν Εὐρώπῃ ἐφευρέ-
σεις, πλουτίσας συνάμα αὐτὸ μέ φωτογραφικὰ
ἐργαλεῖα καὶ σκευὴ τῶν ἀρίστων εὐρωπαϊκῶν
ἐργαστασίων. Παρέχει οὕτως ἀρίστην εὐκαι-
ρίαν εἰς τὸ σεβαστὸν κοινὸν διὰ φωτογραφί-
κας παραγγελίας παντὸς εἶδους μὴ ὑπολειπο-
μένας κατ' οὐδὲν τῶν ἐν Εὐρώπῃ, ὅπερ ἕρ-
μῶς συνιστῶμεν εἰς τὸ δημόσιον.

ΜΕΓΑ ΠΡΟΤΥΠΟΝ ΓΑΛΑΚΤΟΚΟΜΕΙΟΝ

ΕΝ ΝΙΣΑΝ ΤΑΣ

Λαμβάνομεν τὴν τιμὴν νὰ δηλώσωμεν ὑμῖν ὅτι ἰδρύσαμεν ἐν Νισάν Τας **ΜΕΓΑ ΠΡΟΤΥΠΟΝ ΓΑΛΑΚΤΟΚΟΜΕΙΟΝ**, σκοπὸς τοῦ ἑποίου εἶναι νὰ χορηγῇ εἰς τὸ δημόσιον γάλα γνήσιον ἅμα καὶ ἠωπὸν ἐντὸς δοχείων ἐσφραγισμένων, πρὸς δὲ καὶ βούτυρον ἠωπὸν καὶ ἀνθόγαλα (κρέμα) ἐπὶ παραγγελία.

Ἀπὸ πολλοῦ ἦν ἀπαραιτήτως ἀναγκαῖα ἡ ἰδρυσις τοιοῦτου καταστήματος ἐν τῇ ἡμετέρᾳ πολυανθρώπῳ πόλει, δυναμένου νὰ χορηγῇ γάλα ἄδολον καὶ ξένον πάσης ἀσθητικῆς νοθείας, καθότι τὸ γάλα θεωρεῖται σήμερον ὡς ἀπαραίτητος τροφὴ εἰς τε τὸν ὑγιᾶ ἄνθρωπον καὶ εἰς τὸν ἀσθενῆ, ὡς καὶ εἰς τὰ νήπια καὶ τοὺς γέροντας αἵτινες δύνανται οὕτω ν' ἀπορεύωσι πᾶσαν ἀσθένειαν προερχομένην ἐκ νεοθενμένου γάλακτος καὶ πασχουσῶν ἀγελάδων.

Ἡ διατροφή καὶ συντήρησις τῶν γαλακτοφόρων ἀγελάδων οὕσα σήμερον ἐν τῶν σπουδαιοτέρων ζητημάτων τῆς νεωτέρας ἀγρονομίας, ἐπιστήμης τὰ μάλα θεραπευομένης ὑπὸ τῶν εὐρωπαϊκῶν ἐθνῶν, δεῖν ὅπως καὶ παρ' ἡμῖν ἐπίσης ἀποβῇ ἡ μόνη μέριμνα τῶν ἀνθρώπων τῶν ἐμπορουμένων τῶν ἀρχῶν τῆς διαιτητικῆς καὶ τῆς ὑγιεινῆς. Διότι ἡ ἀγελάς,

ὡς τις μηχανή, παράγει γάλα ἀνάλογον πρὸς τὴν παρεχομένην αὐτῇ τροφὴν καὶ πρὸς τὴν ὑγιεινὴν αὐτῆς κατάστασιν.

Ἐκ τοιούτων λοιπὸν ἀρχῶν ἐρμώμενοι καὶ εἰδικὰς κεκτημένοι γνώσεις περὶ τροφῆς καὶ συντηρήσεως γαλακτοφόρων ἀγελάδων, ἀπεφασίσαμεν διὰ θυσιῶν οὐ σμικρῶν νὰ προκίσωμεν τὴν ἡμετέραν πόλιν διὰ τοῦ προκειμένου **ΜΕΓΑΛΟῦ ΠΡΟΤΥΠΟΥ ΓΑΛΑΚΤΟΚΟΜΕΙΟΥ**, δι' οὗ ἐπιδιώκομεν τὴν πραγματοποιήσιν ἀληθοῦς προσόδου καὶ ἀνυψώσεως τοῦ ἐμπορίου τοῦ γάλακτος καὶ τὴν ἐδραίωσιν τῆς δημοσίας ὑγιεινῆς.

Ἐπὶ τῇ ἐλπίδι ὅτι θέλετε εὐαρεστηθῆναι νὰ τιμήσῃτε ἡμᾶς διὰ παραγγελιῶν σας, αἵτινες θὰ ἐκτελῶνται πάντοτε μετὰ πάσης ἐπιμελείας, διατελοῦμεν μετ' ἐξαιρέτου πρὸς ὑμᾶς ὑπολήψεως καὶ τιμῆς.

ΤΙΜΟΛΟΓΟΝ Γ. ΠΑΠΠΗΣ,

ΣΤΡΑΤΟΚΛΗΣ Γ. ΠΑΠΠΗΣ, ἀγρονόμος

Σημ. Ἡ διανομὴ τοῦ γάλακτος θέλει γίνεσθαι δι' ἰδιαιτέρων ἀμαξιδίων ἐντὸς δοχείων ἐσφραγισμένων.

Διὰ συνδρομίας ἀπειθυντέον.

Ἐν Πέραν: παρὰ τοῖς φαρμακείοις Ν. Γ. Κανζούκ, Δελλασουδά, Ν. Κωνσταντινίδη, Εὐγενίῳ Δελλασουδά. — Ἐν Γαλατᾶ: Δ. Καίρη καὶ Σ. Καστοριάδη.